

**T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**MÜZİK ÖĞRETMENİ YETİŞTİREN KURUMLARIN
PROGRAMLARINDA KEMANENİN YERİ VE EĞİTİM
MÜFREDATININ ÖĞRETİM ELEMANLARI GÖRÜŞLERİ
DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Danışman
Doç. Dr. Attila ÖZDEK**

Konya - 2019

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
	Numarası	128309021001
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

08/07/2019
Mustafa Atakan TÜRÜDÜ

KONYA

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
	Numarası	128309021001
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri Ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri Ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi” başlıklı bu çalışma 08/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvanı Adı Soyadı	İmza
Danışman	Doç. Dr. Attila ÖZDEK	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Ömer ÖZDEN	
Jüri Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Selim KALELİ	

ÖNSÖZ

Araştırmanın bütün aşamalarında desteklerini benden esirgemeyen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Attila ÖZDEK'e, araştırmanın şekillenmesinde değerli görüş ve önerilerini benimle paylaşan Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Selim KALELİ'ye,

Araştırmaya veri toplama aşamasında görüşleriyle katkıda bulunan öğretim elemanlarına,

En büyük destekçim ve bu yoldaki tek yoldaşım kıymetli eşim Zişan TÜRÜDÜ'ye,

Bu günlere gelmemde sonsuz destekleri olan babam Alaattin TÜRÜDÜ, annem Ayten TÜRÜDÜ'ye teşekkür ve şükranlarımı sunarım.

Mustafa Atakan TÜRÜDÜ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
	Numarası	128309021001
	Ana Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi
	Bilim Dalı	Müzik Eğitimi
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
	Tezin Adı	Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri Ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi

ÖZET

Bu araştırmada, ülkemizde eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları programlarında; kemanenin çalgı olarak kullanılmasının önemi ve gerekliliği; kemane çalgısı için hazırlanan ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan müfredatın kemane çalgısının öğretimi ve müzik öğretmenliği donanımları ve ihtiyaçları bakımından değerlendirilmesi konularında, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında Türk halk müziği alanında çalışmalarını yürüten öğretim elemanlarının ve konservatuvar ve güzel sanatlar fakültelerinde lisans düzeyinde kemane eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerinin toplanması ve bir durum tespiti ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda, uzman görüşleri alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış iki farklı görüşme formu hazırlanmış ve örneklem grubuna dâhil olan öğretim elemanlarıyla görüşmeler yapılarak veriler toplanmıştır. Araştırma betimsel tarama modeli nitel bir araştırma olup kaynak tarama ve görüşme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda, kemane çalgısının müzik eğitimi anabilim dalı programlarındaki yeriyle ilgili olarak; bu çalgının daha önceki yıllarda müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarında yer alması gerektiği, müzik öğretmenlerinin bu çalgıyı meslekleri doğrultusunda kullanabileceği, kemane

çalğısının açıklanan müfredatıyla ilgili olarak da; yarıyıllara ait hedeflenen kazanımların öğrenci seviyelerine bütünüyle uygun olmadığı, bazı kazanımların önceki yıllarda hedeflenmesi gerektiği, müfredatın genel olarak kazanımı zor hedefler barındırdığı, hedeflerin önceki yarıyıllara uygun ilerlemediği, olması gereken kazanımların programda yer almadığı ve programın alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda yeniden gözden geçirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kemane, Kemane Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmeni, Müfredat, Program, Türk Halk Müziği

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
	Numarası	128309021001
	Ana Bilim Dalı	G¼zel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
	Bilim Dalı	M¼zik Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Y¼ksek Lisans
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Attila ÖZDEK
	Tezin Adı	The Place of Kemane in the Programs of Institutions that Train Music Teachers and Evaluation of Educational Curriculum According to the Opinions of the Instructors

SUMMARY

In this research, it was aimed to collect the opinions of the faculty members who conduct their studies in the field of Turkish folk music in the departments of music education in the faculties of education and the faculty members who provide undergraduate level kemane education in the faculties of conservatory and fine arts in order to evaluate curriculum developed for kemane education and was introduced in 2018-2019 academic year in terms of teaching how to play kemane, the needs and qualifications of music teachers. It was also aimed to determine the importance and necessity of using kemane as an instrument in music education programs of education faculties and determine the state of kemane education.

In line with the purpose of the research, two different semi-structured interview forms were developed based on expert opinions and data were collected by conducting interviews with instructors. The study is a qualitative research with descriptive research design and literature review and interview methods were used. As a result of the research, in relation to the place of the kemane instrument in music

education programs; it was determined that this instrument should have been included in the curriculum of music teacher training institutions in earlier years, and that music teachers could use this instrument in line with their professions. Regarding the curriculum of the kemane instrument; it was found that the objectives for each semester were not appropriate for the student levels, some of the objectives should be placed in the earlier years' curriculum, the curriculum generally contained hard-to-achieve targets, the objectives didn't not continue in accordance with the previous semesters, the required objectives are not included in the program and that the curriculum should be revised in line with the opinions of the field experts.

Keywords: Kemane, Gourd Violin, Kemane Education, Instrument Education, Music Education, Music Teacher, Curriculum, Turkish Folk Music

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
1.GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Alt Problemler.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	5
1.5. Araştırmanın Önemi	5
1.6. Araştırmanın Sayıltıları.....	5
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ LİTERATÜR.....	7
2.1. Kemanenin Tarihi ve Tanımı	7
2.2. Kemanenin Yöresel Durumu ve Ülkemizde Kullanıldığı Alanlar.....	9
2.3. Ülkemizde Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Kemanenin Yeri.....	10
2.4. Kemane ve Kabak Kemane İsimleriyle İlgili Etimolojik Tartışmalar.....	12
2.5. İlgili Literatür.....	13
3. YÖNTEM	18
3.1. Araştırma Modeli.....	18
3.2. Araştırma Grubu	18
3.3. Araştırma Grubunun Sosyo-Demografik Özellikleri.....	19
3.4. Veri Toplama Araçları	22
3.5. Verilerin Analizi	23
4. BULGULAR VE YORUMLAR	24
4.1. Birinci Alt Probleme Dönük Bulgular	24
4.2. İkinci Alt Probleme Dönük Bulgular	39
5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	57
5.1. SONUÇLAR.....	57
5.2. ÖNERİLER.....	58

KAYNAKÇA.....	59
EKLER.....	61
ÖZGEÇMİŞ.....	72

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları ..	19
Tablo 2: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Yaş Dağılımları	19
Tablo 3: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	19
Tablo 4: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımları	20
Tablo 5: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Üniversitelere Göre Dağılımları	20
Tablo 6: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları	20
Tablo 7: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Yaş Dağılımları	21
Tablo 8: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	21
Tablo 9: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımları	21
Tablo 10: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Üniversitelere Göre Dağılımları	22
Tablo 11: Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri	24
Tablo 12: Kemane Çalgısının Müzik Öğretmenliği Mesleği Açısından Değerlendirilmesi.....	26
Tablo 13: Geleneksel Çalgıların Programdaki Yeri	28
Tablo 14: Eğitimci Durumu ve İstihdamı	30
Tablo 15: Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Kemane	31
Tablo 16: Bağlama ve Kemane Programlarının Kıyaslaması.....	33
Tablo 17: Metodolojik Materyal Önerileri	35
Tablo 18: Türk Halk Müziği Dersine Etkileri	36
Tablo 19: Akademik Çalışmalara Etkileri	38
Tablo 20: Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri	40
Tablo 21: Kemane Çalgısının Mesleki Özellik Değerlendirilmesi.....	41
Tablo 22: Birinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi.....	43
Tablo 23: İkinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi.....	45
Tablo 24: Üçüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	47
Tablo 25: Dördüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi.....	48
Tablo 26: Beşinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	49
Tablo 27: Altıncı Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi.....	51
Tablo 28: Yedinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	52
Tablo 29: Hedefe Göre Değerlendirme ve Öneriler	54

1.GİRİŞ

Bir iletişim dili ve aracı olan müzik, dünyanın her yerinde kullanılan ve tarihsel derinliği olan bir olgudur. Bu önemli olgunun eğitim ve öğretimi de insanlık tarihinde oldukça önemsenmiş ve hem bir eğitim alanı hem de bir eğitim aracı olarak toplumsal yapının vazgeçilmezleri arasında yerini almıştır.

Gelenekselliğin eğitimdeki konumu incelendiğinde yeryüzünde birçok eğitim sisteminin geleneksellikten yararlandığı, yaşanan zamanın çerçevesinde güncel sistem ve durumlarla birleştirilerek müfredatlar, programlar oluşturulmaya çalışıldığı görülmektedir.

Araştırmanın bu bölümünde sırasıyla; problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, amaç, önem, sayılılar ve sınırlılıklar açıklanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Her toplumun kendine özgü inançları, gelenekleri-görenekleri ve kültürel değerleri vardır. Toplumu oluşturan bireyler, doğup büyüdüğü toprakların kültürünü, inançlarını ve değerlerini özümserler. Sahip oldukları kültürel mirası ise nesilden nesile aktarırlar.

Kültür kavramı, tarihsel ve toplumsal gelişme sürecinde ortaya çıkan birçok değerle birlikte, insanoğlunun doğal ve toplumsal değerlerini sonraki nesillere aktarmada kullanılan bir alan olarak yaşamdaki birçok konuyu (eğitim, müzik, edebiyat, danslar, ritüeller, yemekler, ticaretler, endüstriyel faaliyetler vb.) içine almaktadır.

Geçmişin geleceğe tanıklığı ve önceki yaşamların tarifine bir ışık olarak adlandırılan kültür, bilimsel olarak uygarlık, beşeri olarak eğitim sürecinin ürünü, estetik olarak ise güzel sanatlar olarak tanımlanabilmektedir. Kültür ayrıca toplulukların bir kimliği gibidir ve kuşaktan kuşağa beslenen olgudur. Geleneklerimizin, göreneklerimizin yansıtıldığı kültür ögesi ile toplum kendi kimliğini ve diğer toplumlardan ayrılan farklılıklarını yansıtmaktadır. Bu durum ise

geleneksel kültür olarak ifade edilebilir. Geleneksel kültürün en önemli özelliği nesilden nesile aktarılarak süre gelmesidir. Geleneksel olgular ise insanın yaşamış olduğu olayların sonucunda ortaya çıkmış bilgilerdir (Güvenç, 2015:98).

Geleneksel kültürler; ülkelerin geçmişlerinden süzülerek gelen ve ait olduğu ülkenin geleceğini belirleyen hemen her türlü atılıma kaynaklık edebilecek özleri bünyesinde taşıyan yaşamsal dinamiklerdir. Bu dinamikler kültürün değişim özelliğiyle birlikte zaman içinde bir takım değişikliklere uğrasalar da toplumların kendi ifadelerini koruyabilmeleri geleneksel kültürdeki özlerin korunmasıyla mümkün olabilmektedir. Bu gözle bakıldığında gücünü geleneksel köklerden alan kültürlerin gerçekliği, yaşam süresi ve yaygınlığı tartışma götürmez bir olgu olarak karşımızda durmaktadır. Kendi gibi davranan, kendine ait değerleri yadsımayan, ötelemeyen ama bu değerleri çağın gerekleri yönünde geliştirmek için çaba harcayan toplumlar hem kendine karşı saygısını hem de başka toplumlar karşısındaki saygınlığını yitirmeyecektir. Çünkü kültür toplumların varlık sebeplerinin başında gelmektedir (Özdek, 2012:1).

Kültürün ve dolayısıyla geleneksel kültürün en önemli yaşam alanlarından, tabakalarından birisi de müziktir. Müziğin geleneksel boyutu ise daha çok halk müziklerinde yaşamaktadır. Halk müzikleri hem sözlü aktarım olanakları hem de çalgıları ve seslendirme biçimleriyle bir topluma ait kültürün çok önemli bir boyutunu oluşturmaktadırlar.

Ülkemiz açısından değerlendirildiğinde de halk müziğimizin büyük bir zenginlik taşıdığı, Anadolu'nun her yerinde farklı yerel özelliklere sahip bir halk müziği kültürümüzün olduğu görülmektedir. Anadolu'daki bu zenginliğin en güzel yansımalarından birisi de çalgısal çeşitliliktir. Bu zengin çalgı çeşitliğinin gelecek kuşaklara aktarımı ve öğretimi konusunda gerekli adımların atılması ise Cumhuriyetin ilanından itibaren düşünüldüğünde biraz geç kalınmış bir adım olarak değerlendirilmektedir. Halk müziği çalgılarımızın eğitim-öğretimi konusundaki öncelikli çalışmaların ise büyük oranda Anadolu'da yaygın, bilinen ve sevilen bağlama/saz ve ailesine ait olduğu görülmektedir.

Halk müziği çalgılarıyla ilgili eğitim-öğretim materyali çalışmalarının tamamına yakınının bağlama/saz için yapılmış olması aslında doğal sürecin bir sonucu olarak düşünülebilir. Çünkü bağlama/saz; binlerce yıllık mirası tellerinde, perdelerinde bize ulaştıran Türk halk müziği ile ilgili bir temsiliyet gücü taşıyan çalgı olarak kabul edilmektedir. Türk halk müziğinin en önemli çalgısı konumundaki bağlama/saz için metotlaşma süreci bu şekilde devam ederken kaval, mey, zurna, davul, darbuka, kemane ve kemençe gibi diğer halk müziği çalgılarındaki durum geriden ve daha ağır bir seyirle devam etmektedir.

Genel olarak Türkiye'de geleneksel müziklerin eğitimi ile ilgili ilk göze çarpan kurumlar Türk müziği konservatuvarlarıdır. Buralarda verilen eğitimin çalgı, kuram ve halk oyunları alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Geleneksel müzik açısından akademik çalışmaların büyük çoğunluğu, bu eğitimi veren Türk müziği konservatuvarları tarafından gerçekleştirilmektedir. Türk müziği konservatuvarlarının halk müziği ile ilgili bölümleri aktif olanlarında bağlama/saz ailesi çalgılarının yanında kaval, mey, zurna gibi nefesli çalgıların eğitimi ve kemane çalgısının eğitimi de yapılmaktadır. Kemane çalgısının lisans boyutundaki eğitiminin birkaç güzel sanatlar fakültesinde de yapıldığı bilinmektedir.

Diğer taraftan günümüze kadar gelen süreçte ulusal müzik eğitim sisteminin temel unsurlarından birisi olan müzik öğretmeninin yetiştirildiği eğitim fakültesine bağlı müzik eğitimi anabilim dallarında ise kemane çalgısının eğitim öğretim müfredatında ve programlarda kendine yer bulamadığı ya da birkaç programda bağlama/saz çalan öğrenciler için sınırlı oranda yardımcı çalgı olarak değerlendirildiği dikkat çekmektedir.

Ülkemizde lisans öncesi mesleki müzik eğitim kurumları olan güzel sanatlar liselerinin müfredat ve programlarında da son birkaç yıla kadar kemane çalgısının kendine yer bulamadığı bilinmektedir. Lisans düzeyindeki mesleki müzik eğitiminin geri planını oluşturan ve bir anlamda arka bahçesi olan güzel sanatlar liselerinde uygulanan programlara son iki yılda getirilen yeni düzenlemelerle bu liseler; “müzik”, “Türk sanat müziği” ve “Türk halk müziği” şeklinde farklı branşlarda program uygulamasına geçmiştir. Böylece geleneksel müziklerimiz ve çalgılarımıza

dönük dersler programlarda yer almıştır. Kemane çalgısının da bu programlarda açıkça ifade edildiği dikkat çekmektedir.

Aynı şekilde YÖK tarafından yürütülen çalışmalarla eğitim fakülteleri programları yenilenmiş ve 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmak üzere eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanacak programda da geleneksel müziklere ayrılan dönem ve süre arttırılmıştır. Bu doğrultuda bireysel çalgı tanımlaması içerisinde bütün geleneksel çalgılarımızla birlikte kemane de yer almakta ve kemane eğitimine dönük yedi yarıyılık bir müfredat açıklanmaktadır.

Geleneksel müziğimizin ve çalgılarımızın yaşatılması, korunması, aktarılması ve geliştirilmesi adına bütün bu gelişmelerin alana katkı sağlayacak olduğu düşünülmektedir. Özellikle kemane çalgısının programlarda yer alması sürecin olumlu bir yapıya doğru evrilmesi olarak kabul edilebilir. Ancak ilgili müfredat ve programların içerikleri, kemane çalgısıyla ilgili devam eden; metodoloji, yetişmiş öğretim elemanı bulma, çalgının üretimi ve standardizasyonu gibi çeşitli problemlere çözüm üretme hedefleri de düşünülerek alan uzmanlarının görüşlerine ve program geliştirme çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu dile getirilebilir.

1.2. Problem Cümlesi

Bütün bu genel çerçeveden hareketle araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşmaktadır:

“Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarında kemanenin yeri ve yürürlüğe giren eğitim müfredatı konusunda öğretim elemanı görüşleri nasıldır?”

1.3. Alt Problemler

1-Öğretim elemanlarının müzik öğretmeni yetiştiren programlarda kemane çalgısının öğretimi konusundaki düşünceleri nasıldır?

2-Öğretim elemanlarının müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmak üzere açıklanan kemane müfredatı hakkındaki görüşleri nasıldır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; ülkemizde eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları programlarında; kemanenin çalgı olarak kullanılmasının önemi ve gerekliliği; kemane için hazırlanan müfredatın, kemanenin öğretimi ve müzik öğretmenliği donanımları ve ihtiyaçları bakımından yeterliliği konularında, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında Türk halk müziği alanında çalışmalarını yürüten öğretim elemanlarının ve konservatuvar ve güzel sanatlar fakültelerinde lisans düzeyinde kemane eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerinin toplanması ve değerlendirilmesi üzerine kuruludur.

1.5. Araştırmanın Önemi

Ülkemizde geleneksel müziklerimiz ve çalgılarımız akademik hayata ancak yetmişli yılların ortalarında dâhil olabilmıştır. Bu durumun daha çok açılan Türk müziği konservatuvarları ile başladığı ve sonrasında diğer mesleki müzik eğitimi kurumlarında da ortaya çıktığı görülmektedir. Ancak burada kemane çalgısının konservatuvarlar dışında özellikle müzik eğitimi anabilim dalları programlarında yer almadığı dikkat çekmektedir. Öncelikli hedefi müzik öğretmeni yetiştirmek olan eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dallarında ise yeni yürürlüğe giren müfredatta kemane çalgısına yer verildiği görülmektedir. Araştırma müzik eğitiminin kilit noktası konumundaki müzik öğretmenlerinin programlarında kemane çalgısının durumunun ve kullanılacak müfredatın değerlendirilmesi konularında daha önce çalışma yapılmamış olması bakımından oldukça önemlidir.

1.6. Araştırmanın Sayıltıları

- Bu çalışmada kullanılan kaynakların güvenilir ve geçerli olduğu,
- Görüşme yapılan öğretim elemanlarının bilgi paylaşımında samimi, içten ve gerçekçi davrandıkları, araştırmanın sayıltıları arasında sıralanabilir.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma; lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda kemane dersine giren öğretim elemanları, müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dallarında Türk halk müziği dersine giren

öğretim elemanları ve 2018-2019 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren müzik eğitimi anabilim dalı programlarındaki kemane dersinin müfredatı ile sınırlıdır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. Kemanenin Tarihi ve Tanımı

İnsanoğlunun dünyanın bütün coğrafyalarında çok eski zamanlardan bu yana çevresindeki doğal malzemeleri kullanarak çalgı yaptığı bilinmektedir. Orta Asya'dan Kafkaslar'a, Anadolu'dan Balkanlar'a kadar şekil ve işlev olarak birbirine benzeyen yaylı çalgıların olduğu görülmektedir. Bu benzerliğin sınıflandırmasına; şekil, fiziksel yapı, icra ediliş teknikleri, icra edildikleri müzik türleri ve stilleri, bölge/yöre/ülkelerinde temsili ve işlevsel rolleri gibi geniş bir açıdan bakılması gerekmektedir. Çalgının menşei ve tasnifi değerlendirildiğinde, yakın ya da uzak farklı bölgelerde, farklı ya da benzer terimlerden türetilmiş isimlerle karşılaşılmaktadır. Bu farklılıkların temel sebeplerinin; göçler, mübadeleler, kültürel ve dil farklılıkları gibi temel sosyal etkileşimler olduğu söylenebilir (Şener, 2019: 228).

Çolakoğlu'na(2014) göre, günümüzde icra edilen yaylı çalgıların genelinin kökeni Batı ve Orta Asya'da gıcek/gijjak/gıcek adlarıyla ifade edilen çalgılara dayandırılmaktadır. Asya bölgesinde kullanılan çalgılar sadece batıda değil doğuda da görülmektedir. Çin'in geleneksel müziğinde halen kullanılan ve yayla çalınan "erhu" oldukça eski bir Çin çalgısıdır. Bunun yanında, Alman müzik bilimcisi ve organolog Curt Sachs(1992), yaylı çalgıların en eskisinin IX. yy.da İran'da, IX. ve X. yy.da Moğollar ve Çinlilerde kullanıldığını söylemektedir. Hindistan ve Türkistan yaylı halk çalgılarının bulunduğunu ifade ederek iç Asya'nın, yaylı çalgılarının anayurdu olduğunu söylemektedir (Aktaran: Şener, 2019: 228).

Gazimihal'e(1958) göre, Türkler savaşmada ve avlanmada kullandıkları "ok" un yaydan fırlama esnasında çıkardığı sestten esinlenip bunu bir çalgı gibi kullanmışlardır. Yay olarak kullanılan bu oka; "ok", "ık", "yık" gibi Türkçe'ye özgü çeşitli isimler verilmiştir. Türkler kopuzun yay ile çalınanına "oklu kopuz" veya "ıkmak"- "itelemek" anlamına gelen "ıklığ" gibi adlar kullanmışlardır. Günümüzde bu isimlerin Anadolu'da da kullanıldığı bilinmektedir. Türkler çalgının tellerini önce at kılından, daha sonrada bağırsak kirişten yapmışlardır (Aktaran: Şimşek, 2013:3-4).

Açın da(1994) konuyla ilgili olarak; çalgının gövdesini oyma ağaçtan veya su kabağından meydana getirdiklerini, bu gövde üzerine bir sap ilave ettiklerini, ilerleyen zamanda sesin daha net çıkabilmesi için gövdenin ön yüzüne oğlak, tay vb. hayvanların derilerini gererek çalgıyı geliştirdiklerini ifade etmektedir. Sonuç olarak bu aşamalardan geçerek geliştirdikleri çalgı, birçok Türk toplumunda kabul görmüştür (Aktaran: Şimşek, 2013: 4).

Ekici(2002) ise Türklerin yaptıkları göçlerde getirdikleri kültürlerin en önemli öğelerinden birisinin yaylı çalgılar olduğunu dile getirmektedir. Böylece *ıklığ* Türklerin göç yaptığı yerlere taşınarak, o bölgelerin kültürel olayları ile şekillenmiştir. Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar şekil, fiziksel yapı, icra ediliş açısından ortak yapı karakterlerine sahip olan Türk yaylı çalgısı Anadolu'da *kemane* veya *kabak kemane* adıyla yaygınlaşmadan önce, Orta Asya'da Altaylarda *ıyık*, Kırgızlarda *yançak komus*, Türkmenlerde *kıl kıyak* veya *gıcak* adlarıyla ifade edildiği söylenmektedir (Aktaran: Şener, 2019: 234-235).

Orta Asya'da doğup Anadolu'da gelişimini sürdüren *ıklığ*, Türk Halk Müziği yaylı çalgılarının atası olarak bilinmektedir. Günümüzde THM yaylı çalgıları olarak bilinen *Karadeniz kemençesi*, *hegit* ve *kemane*, *ıklığ* isimli halk yapımı yaylı çalgının doğumundan günümüze kadar geçirmiş olduğu değişimler sonucu şekillenmiş ve yapılanmışlardır. Bu çalgılardan özellikle *kemane*, *ıklığ*'ın günümüzdeki hâli olarak kabul görmektedir (Şimşek, 2013: 8).

İklığdan kemaneye dönüşümüne kadar Anadolu'da birçok ifade ile karşı karşıya gelen bu yaylı çalgının gövdesinin su kabağından yapılması yaygınlaşmıştır. Su kabağı; maliyet ucuzluğu, elde etme ve yetişmesindeki coğrafi konumun elverişli olmasından dolayı, *kemane* yapımında tercih edilmeye başlanmış ve bu durum giderek gelenekselleşmiştir. Bu gelenekselleşme sonucu Anadolu'daki Yörükler, çalgıya "kabak kemane" ismini vererek sadece bu bölgenin çalgısı unvanını kazandırmışlardır (Şener, 2019: 237).

Kemane temel olarak üç ana parçadan meydana gelmektedir. Bu parçalar; çalgının su kabağından oluşan gövde kısmı, sap kısmı ve yay kısmıdır. Gövde ve sap

kısmı; çalgının gövdesini oluşturan su kabağının yetiştirilmesi ve kabak kemane yapmaya hazır hale getirilmesi, çalgının sap kısmının yapılması ve gövdeyle birleştirilmesi aşamalarından oluşmaktadır. Daha sonra, su kabağının üzerine deri germe işlemi yapılır. Bu işlemlerden sonra, çalgının sap kısmının üzerine burguların takılması, alt eşik, üst eşik ve köprü kısımlarının hazırlanarak monte edilmesi ve çalgının gövde, sap kısımlarının üzerine çeşitli süslemelerin yapılması ve tellerinin takılmasıyla birlikte, kemanenin gövde ve sap kısmı bir bütün olarak hazır hale getirilmiş olur. Kabak kemanenin üçüncü ana parçası olan ve çalgının icra edilmesini sağlayan kısım ise yay kısmıdır. Çalgının yay kısmının da yapılmasıyla birlikte kabak kemane çalınmaya hazır hale getirilir (Çelik, 2009: 96).

2.2. Kemanenin Yöresel Durumu ve Ülkemizde Kullanıldığı Alanlar

Kemane; Türkiye’de Geleneksel Türk Halk Müziği’nin icrasında kullanılan yaylı bir çalgıdır. Günümüzde yaygın olarak halk müziği toplulukları içerisinde bütün yöre ezgileri için kullanılıyor olsa da kemanenin daha çok Teke bölgesi olarak bilinen Batı Anadolu’ya ait yerel bir çalgı olduğu düşüncesi hâkimdir.

Türklerle birlikte Anadolu’ya yerleştikten sonra özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerinde yaygınlık kazanmıştır. Ege ve Akdeniz Bölgeleri’nin müzik kültürünün ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Çalgının yapısal özelliklerinden dolayı çalgıdan elde edilen tını bu bölgelerin ezgisel yapılarıyla birebir örtüşmektedir. THM’de Teke Yöresi olarak adlandırılan ve 9 zamanlı usulün çeşitli mertebelerinden oluşan ezgilerin hâkim olduğu bölgede, *sipsi* adı verilen üflemeli çalgıyla birlikte bu yörenin ana çalgısı olarak *kemane* ön plana çıkmaktadır (Kulaboğa, 2007 : 20).

İletişim araçlarının gelişmediği eski dönemlerde, daha çok Burdur, Isparta, Antalya ve Muğla bölgelerinin yerel müziğinde kullanılan kemane, günümüzde ise Türkiye’de hemen hemen her bölgede bilinen ve her yörenin türkülerinin icrasında kullanılan bir çalgı haline gelmiştir (Çelik, 2009: 98).

Türk Halk Müziği’nde önemli bir konuma sahip olan kemane, Anadolu’daki bölgelerin hemen hemen tamamında halk ezgilerine, kendine has ses rengi ve tınısı ile eşlik etmektedir. Çalgımızın bu özelliği de onun Türk Halk Müziği’nde ne kadar

önemli olduğunu göstermekte ve bu müziğin yaylı çalgı gereksinimi karşılamaktadır (Şimşek, 2013: 2).

Kemane, gerek yerel icracılar tarafından gerekse TRT, Kültür Bakanlığı Türk halk müziği koroları gibi kurumsal alanlarda görev yapan icracılar tarafından Türk halk müziği repertuvarının icra edilmesinde kullanılan bir yaylı çalgıdır. Diğer taraftan 1980’li yıllardan itibaren Türk müziği konservatuarlarında kemane eğitimi verilmeye başlamış ve özellikle son yıllarda kemane çalgısını seçen öğrencilerde gözle görülür bir artış gözlenmiştir. Bu noktada, kemanenin ilk dönemler yerelde bilinen ve icra edilen bir çalgıyken, daha sonra ulusal alanda tanınan ve icra edilmeye başlayan bir çalgı haline dönüştüğü düşünülmektedir. Çalgının köyden kent ortamına taşınmasında ve yerelden çıkıp ulusal anlamda tanınmasında katkı sağlayan en önemli kurum TRT olarak değerlendirilmektedir. TRT içerisinde radyo ve televizyon programlarında görev alan “Yurttan Sesler Topluluğu”nda kemanenin yer almaya başlaması, çalgının profesyonel icracılarının yetişme sürecine oldukça önemli katkı sağlamıştır (Çelik, 2018: 18).

Kemane icracılarının artması ve daha çok tanınmasına farklı birkaç açıdan bakılacak olursa; yurt içi, yurtdışı festival ve konserlerde solo çalgı olarak icra edildiğini görmek mümkündür. Buna ek olarak da kemanenin solo albümlerde yer almasıyla birlikte emin adımlarla popülerliğe doğru ilerleme gösterdiği söylenebilir. Solo kemane icrasının temelini ise çalgının kendini yalın bir şekilde ifade ettiği “açış”, “yol verme”, “ayak gösterme” veya bir diğer bilinen tabiri ile “taksim” geleneği ile oluştuğu düşünülmektedir.

2.3. Ülkemizde Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Kemanenin Yeri

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumlar;

-Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitim Anabilim Dalı

-Konservatuarlar

-Güzel Sanatlar Fakülteleri

Türkiye’ de cumhuriyet sonrasında akademik olarak ilk kemane eğitiminin 1976-1977 eğitim yılında İstanbul Teknik Üniversitesi TMDK’da verildiği bilinmektedir. Takip eden 1984-1985 yıllarında Ege Üniversitesi DTMK’da, 1987 yılında Gaziantep Üniversitesi TMDK’da, 1999 yılında Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuvarında, 2004 yılında Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarında, 2005 yılında Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarında, 2009 yılında Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarında, 2011 yılında İnönü Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında, 2012 yılında Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde kemane eğitimi verildiği ve günümüze değin sürdüğü bilinmektedir (Dincel, 2018: 8-9).

Ülkemizde kemane eğitimi veren üniversiteler ve bölümleri;

1. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı’nda Kemane Eğitimi Çalgı Yüksek, Müzikoloji, Ses Eğitimi, Temel Bilimler, Müzik Teorisi ve Halk Oyunları bölümlerinde bulunmaktadır.
2. Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı bünyesinde Çalgı Yapım, Türk Halk Oyunları, Ses Eğitimi ve Temel Bilimler bölümü,
3. Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı bünyesinde Müzikoloji, Türk Halk Oyunları, Ses Eğitimi ve Temel Bilimler bölümü,
4. Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü ve Müzik Bölümü,
5. İnönü Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü,
6. Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Geleneksel Türk Müziği Bölümü ve Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü,
7. Haliç Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Musikisi Bölümü,
8. Ordu Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Müzik ve Türk Müziği Bölümü,
9. Kocaeli Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
10. İstanbul Medipol Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Müzik Bölümü, Türk Müziği Ana Sanat Dalı

2.4. Kemane ve Kabak Kemane İsimleriyle İlgili Etimolojik Tartışmalar

Kemanenin gövde kısmını oluşturmada kullanılan en bilinen ve yaygın malzeme su kabağıdır. Su kabağı, yapısal formu, yetiştirmedeki kolaylığı ve işlevselliğinin zorlayıcı olmamasından dolayı kemane çalgısının yapımında kullanılmaktadır. Su kabağı birçok yörede, kemane çalgısını tanımlamak amacı ile kullanılmıştır. Böylelikle bu çalgı birçok yerde “kabak”, “kemene”, “kemana”, “kemane” ve “kabak kemane” gibi isimlerle tanınmıştır.

Günümüzde bu çalgının ağaç, karbon fiber, teneke, Hindistan cevizi, hatta kaplumbağa kabuğu gibi maddelerden yapılan örnekleri mevcuttur. Bu yüzden kabak kemandeki “kabak” ifadesi bu çalgıları anlam olarak bütünüyle karşılamamaktadır. Terminolojik olarak bakıldığında da bir çalgının yapıldığı maddenin çalgıya ismini vermesi pek alışlagelmiş bir durum olarak değerlendirilmemektedir. Kemane teriminin yalnız başına kullanımı ise yapıldığı malzemeden bağımsız olarak bütün kemaneleri karşılamaktadır. Bu çalgının eğitimini verenler arasında yapılan araştırmada üç uzmanın “kemane” isminin tek başına kullanılması yönünde görüş bildirdiği, altı uzmanın ise “kemane” ya da “kabak kemane” isimlendirmelerinin her ikisinin de kullanılmasında herhangi bir sakınca görmedikleri tespit edilmiştir. Uzmanlar kemane kelimesi tek başına kullanıldığında çalgının kabaktan yapıldığının ayrıca belirtilmesinde fayda olduğunu belirtmişlerdir. İcracı ve eğitmeni Özgür Çelik ise çalgının yörede “kabak” olarak bilinmesi, kabağın kendine has bir tınısı olması ve yörede kemane isminde başka çalgıların da olması sebebiyle kabak kemane denilmesinin doğru olacağını dile getirmiştir. Tüm bu yorum ve değerlendirmelere bakıldığında kemane alanındaki eğitimcilerin büyük çoğunluğun çalgıyı adlandırmada “kemane” teriminin tek başına kullanılması konusunda bir sakınca görmedikleri anlaşılmaktadır (Durmaz(2017)’dan Aktaran: Dincel, 2018: 10).

Akyol da(2017) bu konudaki görüşlerinde “kemane” isminin tek başına kullanılabileceğine işaret etmektedir:

“Teknesi ağaçtan yapılan kemaneler su kabağının içinde olan köpüksü maddenin yerini tutmadığından dolayı su kabağından yapılan kemanelerin tınısını

verememiştir. Bu da ağaç kemanelerin kullanıcılar tarafından beğenilmemesine yol açmıştır. Çalgı yapımcılarının ağaç kemane den kabak kemane tınısı alma çalışmaları halen devam etmektedir. Çalgının gövdesi ister kabaktan yapılsın ister ağaçtan yapılsın, adı ister kemança ister gıcak olsun, akraba çalgıları 'kemane' olarak adlandırabiliriz.”

Bütün bu görüş ve değerlendirmeler sonucunda bu araştırmada; çalgının, su kabağı dışında farklı malzemeler kullanılarak da yapılıyor olmasından dolayı “kemane” olarak adlandırılmasının daha uygun olduğu görüşü benimsenmiştir.

2.5. İlgili Literatür

Açın, S. Yücel (1993). *Türk Halk Müziği Yaylı Sazlarından Kemanenin Doğuşu, Yapımı Ve Ailesinin Oluşması*, adlı çalışmasında kemanenin tarihçesi ve araştırmacı tarafından geliştirilen “kemane ailesi projesi” hakkında detaylı bilgiler verilmiş, denge ve oranları ile kemane yapımı anlatılmıştır. Ayrıca kemane yapımında kullanılan ağaçlar incelenerek ses sahasına yaptığı etkiler araştırılmıştır.

Yeğin, V. (1994). *Kemanede Yeni Yapım Teknikleri*, adlı çalışmasında çalgının tarihçesi, yapımı, yapımında kullanılan ağaçlar ve dikkat edilmesi gereken hususlar dile ele alınmıştır. Otantik yapının muhafazası üzerinde durularak iki ayrı otantik formda kemane modeli oluşturulmuş ve oranları verilmiştir.

Şener, G. (1994), “*Türk Halk Müziği Yaylı Sazlarından Kemanenin Yapısı*” adlı araştırmasında; 8. yy.dan itibaren Orta Asya'da yaşayan eski Türk kavimlerinin yaylı çalgıları kronolojik olarak incelenmiş ve Anadolu'ya göçüyle birlikte Anadolu'da aldığı estetik yapı, kullanım şekli, akort değişiklikleri, verilen isimler ve yöresel farklılıkların yanında kemane ile ilgileri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalgının ses sahası, pozisyonlar ve bu pozisyonlara uygun etütler ve halk ezgileri de araştırmanın kapsamındadır.

Kulaboğa, Ali H. (2007), “*Ege Bölgesi Türkülerinin Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü'nde Verilmekte Olan Kabak Kemane Eğitimine Uygulanabilirliği Ve Bu Çalışmanın Uzmanlar Tarafından*

Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında Ege bölgesi türkülerinin Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümü’nde yürütülmekte olan kemane dersinde ders materyali olarak kullanılabilirliğini araştırmak ve yeni materyallerin kemane repertuvarına kazandırılabilmesi amaçlanmıştır. Uzman görüşlerinin alındığı araştırmada görüşme yöntemi ile uzmanların fikir ve görüşlerine başvurulmuştur. Materyal niteliğinde olan türküler ile ilgili veriler değerlendirilmiş, dersi veren ya da verecek olan kurumlara kaynak olması açısından önerilerde bulunulmuştur.

Çelik, Ö. (2009), “*Türk Dünyasında Üç Yaylı Çalgı: Kalkobız, Kamança ve Kabak Kemane Üzerine Bir İnceleme*” adlı araştırmasında; Kazakistan, Azerbaycan ve Türkiye’de kullanılan bu üç çalgıyla ilgili yapılmış araştırmalar ve eserler Türkçeye çevrilmiş, diğer Türk topluluklarındaki yaylı çalgı kültürü tespit edilerek karşılıklı görüşme yöntemiyle bu üç yaylı çalgının ortaya çıkışı, yapımları ve icraları hakkında bilgilerin toplanmış ve bu üç yaylı çalgı karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

Bircan, O. (2010). *Kemane İcrasında Artikülasyon Ve Yay Uygulamaları*, adlı çalışmasında çoğu Türk Halk Müziği eserinin notaya alınışı sırasında tespiti yapılmayan, seslendiriliş özelliklerinin nota üzerinde yer alması ve bunların çalgısal icrada nasıl gerçekleştirildiğinin tespiti konularında bir model olmayı amaçlamıştır. İcra özelliklerinin yazılı hale gelmesi ile mevcut icra özelliklerinin tespiti doğrultusunda profesyonel icracı ve eğitimciler ile kişisel görüşmeler yapılmıştır. Tespit edilmiş icra özelliklerinin sınıflandırılması ve bunlardan elde edilecek sonuçların çalgının eğitiminde yer alacak şekilde düzenlenmesi ve kemaneye özel bir metot hazırlanması konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Şimşek, M. (2013), “*Teke Yöresi Burdur İli Mahalli Kemane İcracılarının Yöresel Kemane Çalım Teknikleri*” adlı araştırmasında; günümüzdeki kemanenin yapısal özelliklerinden bahsedilmiş, akort geleneği, türleri, icra alanları hakkında bilgiler verilmiş ve kemane icrasında kullanılan çalım tekniklerine değinilmiştir. Yöresel boyuta inilerek, Burdur ili mahalli sanatçılarının çalım teknikleri incelenmiş ve bu yöresel türküler, evrensel çalım tekniklerine göre notaya alınmıştır.

Sezer, S. (2016). *Kabak Kemane İle Azeri Kamançası'nın Yapı Ve İcra Tekniği Açısından Karşılaştırılması* adlı araştırmasında; iki çalgı, organolojik açıdan incelenmiş, hem teknik hem de tarihsel süreçlerini açığa çıkartacak bilgilere yer verilmiştir. Bunların dışında, bu çalgıların icracıları ile görüşülerek, adı geçen çalgıların günümüzdeki yeri, önemi ve kullanım şekilleri hakkında bilgiler alınmış, geçmişle günümüz arasındaki bağın durumu tespit edilmeye çalışılmış ve gelecekteki durum hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Çakmakoğlu, B. (2017). *Kastamonu Yöresi Geleneksel Müzik Pratiklerinde Kemâne* adlı araştırma; tırnak temaslı “tırnak kemane” olarak bilinen çalgıyla ilgilidir. Araştırmada; Asya ve Avrupa'da tırnak teması ile icra edilen yaylı çalgılar ve kemane çalgısı sınıflandırılarak, oluşturulan başlıklar altında yapısal ve işlevsel özellikleri ile sunulmuştur. Ayrıca, kemane çalgısının yapısal özellikleri, ortaya çıkışı, akort ve icra biçimleri ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada kemane çalgısının yaygın olduğu bölgelerin tarihi ve kültürel özelliklerinin incelenmesinin yanı sıra, sosyal çevre bağlamında kemane icracılarının yetişmeleri ve yapımcılık yönleri de değerlendirilmiştir. Kastamonu yöresinde tespit edilen müzik pratiklerinin incelenmesi ve kemanenin meytar olarak adlandırılan topluluk içerisindeki işlevinin ayrıntılı anlatımının dışında, meytar içerisinde yer alan diğer unsurların da açıklanmasıyla tespit edilen icraların, açış ve düzenli usullere bağlı icra örnekleri şeklinde sınıflandırılması yapılmış ve icra merkezli yapısal analizlerin bu çalışmada farklı bir notalama yöntemi ile görsel hale getirilerek formüle edilmesine çalışılmıştır.

Yürek, A. Şen (2017), “*Kabak Kemane Çalgısı İçin Başlangıç Düzeyinde Bir Çalışma Sistematiği Önerisi*” adlı çalışmasında mesleki müzik eğitimi kurumlarında en çok kullanılan yaylı çalgı metotlarında takip edilen eğitim sistematiğine uygun olarak, kemane öğretimine yönelik bir başlangıç sistematiği oluşturmayı ve bu sistematiğe ilişkin etüt çalışmaları ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada alan tarama modeli kullanılmış ve araştırma konusu ile doğrudan ve dolaylı şekilde ilgili kaynaklar ele alınarak içerik analizi yöntemiyle bu kaynaklar çözümlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada incelenen metotlar doğrultusunda kemane çalgısının

özellikleri de göz önünde bulundurularak, başlangıç düzeyinde bir sistematik oluşturulmuştur. Araştırma bu yönü ile geleneksel bir çalgı olan kemaneyi evrensel bir boyuta taşımayı hedeflemektedir.

Dincel, D. (2018), “*Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Kemane Eğitiminin İncelenmesi*” adlı çalışmasında lisans düzeyinde geleneksel Türk halk müziği icracısı yetiştiren üniversitelerde kemane eğitiminin durum değerlendirmesini yaparak eksikliklerini bulmayı amaçlamıştır. Araştırmada konu ile ilgili daha önceki çalışmalar literatürden taranmış, alanında uzman öğretim elemanlarına yarı yapılanmış görüşme soruları sorulmuş, ülkemizde lisans seviyesinde 2017-2018 bahar yarıyılında örgün öğrenime devam eden ve ilgili üniversitelerde kemane dersi eğitimi gören öğrencilere yarı yapılanmış görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen bulgu ve sonuçlar doğrultusunda; kemane dersinin bir öğrenci için en az haftada dört saat olması; öğrencilere farklı türlerden örnekler gösterilmesi; keman eğitiminde kullanılan nüans, parmak numaraları ve artikülasyon gibi terimlerin kemane eğitiminde de kullanılması; kemane ile ilgili yazılı kaynak ve metot eksikliğinin giderilmesi ve dersin belirli bir müfredat doğrultusunda yapılması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Çelik, Ö. (2018), “*Batı Anadolu’da Kabak Kemane ve İcra Geleneği*” adlı araştırmasında; kemanenin Türk kültür sahasındaki durumunu tespit etmek amacıyla Türk Dünyası bağlamında benzer çalgılarla karşılaştırması yapılmış ve ortak kültürel unsurlar saptanmıştır. Kemaneden farklı yapıya sahip çalgılar da incelenmiş ve böylece Türk kültür sahasında görülen yaylı çalgılar sınıflandırılmıştır. Çalışmanın esas konusunu teşkil eden kemane çalgısı; adlandırma, köken, çalgı sınıflandırması, yöreden yöreye farklı kesimler içerisindeki akort, yapı ve icra karşılaştırılması, çalgının repertuarı, icra tekniği ve tavır özellikleri, kemane icracıları, yerellik ve ulusallık bağlamlarında kemanenin işlevleri bakımından değerlendirilerek çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Eşigül, T. (2018). *Orta Anadolu Abdalları’nın Keman İcrâ Özelliklerinin Tespiti Ve Kabak Kemane’ye Uyarlanması* adlı araştırmasında; kemanede Teke Yöresi haricinde Orta Anadolu Bölgesi ezgilerinin de icra şekillerini sağlamak

suretiyle çalgının kullanım alanını genişletmek ve bu sayede yerel bir kimliği olan kemaneye ulusal bir kimlik kazandırmak amaçlanmıştır. Bu bağlamda, araştırmada fiziki özellikler bakımından benzerlik oranı fazla olan ve Orta Anadolu Abdal mzık geleneği içerisinde renk alęı olarak kullanılan keman referans alınmıştır. Orta Anadolu Abdal mzık geleneği içerisinde kemanda kullanılan teknik ve tavır özelliklerini tespit etmek amacıyla, Kırşehir, Kırşehir ili Kaman ilçesi ve Kırıkale ili Keskin ilçesinde ikâmet etmekte olan dört katılımcı ile çalışılmıştır. Katılımcıların keman icralarına ilişkin teknik ve tavır özelliklerini belirlemek amacıyla gözlem ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bulgular ve yorum bölümünde, katılımcıların keman icra özelliklerine ilişkin yapmış oldukları benzer ve farklı pratikler ayrıntılı olarak yazılmıştır. Katılımcıların keman icra özelliklerine ilişkin tespit edilen pratiklerin kemanede nasıl uygulanabileceğine ilişkin icra çalışmaları yapılmış, yapılan bu çalışmalar araştırma içerisinde görsel destekler kullanılarak ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır.

şener, G. (2019). *Kabak Kemane'nin Tarihsel Süreci Ve Bugünü*, adlı araştırmasında; Orta Asya ve Türkiye'de Türk yaylı algıları hususunda yapılan bir çok kaynak taramasıyla, bugün kullanılan terminolojik ifadelerin bağının kurulması amaçlanmıştır. Böylece, günümüz ifadesinde kullanılan kabak kemane ile kemane adı arasındaki tercihin tarihi ve etimolojik kurgusu yapılmıştır. Terminolojik problemin yanında, icra ve eğitiminde bulunan özel yapısının tanımlanması ile sadece kemane adının çalgının ifadesinde yeterli olacağı sonuç, kanaat ve önermelerine ulaşılmıştır

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplamada kullanılan ölçme araçları ve toplanan verilerin analizinde kullanılan yöntem ve teknikler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programlarında kemanenin yerinin belirlenmesi ve eğitim müfredatının öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla, öğretim elemanlarının kemane eğitimi müfredatına yönelik görüşleri, kemane eğitimi ve bu eğitimin uygulanabilirliği konularının değerlendirilmesi bağlamında gerçekleştirilmiştir. Bunun yanında çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan üç tür veri toplama yöntemi vardır: görüşme, gözlem ve yazılı dokümanların incelenmesi (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 46). Nitel araştırmacılar, durumları ve olayları katılımcıların bakış açılarından ve görüşlerinden anlamaya çalışırlar.

Nitel yöntemlerden en sık kullanılanı görüşmedir. Görüşme insanların bakış açılarını, deneyimlerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan, oldukça güçlü bir yöntemdir. Görüşmede kullanılan temel yöntem sözlü iletişimdir. Günlük yaşamda kullanılan en yaygın iletişim süreci olan “konuşma” ile veri toplamaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 47).

3.2. Araştırma Grubu

Bu çalışmanın grubunu; ülkemizde devlet konservatuvarları ile güzel sanatlar fakültesi müzik bölümlerinde kemane eğitimi veren ve eğitim fakültesi müzik eğitim anabilim dallarında Türk halk müziği eğitimi veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Ülkemizde devlet konservatuvarları ile güzel sanatlar fakültesi müzik bölümlerinde kemane eğitimi veren ve eğitim fakültesi müzik eğitim ana

bilim dalında Türk halk müziği eğitimi veren öğretim elemanlarının tamamına ulaşılması amaçlanmış, ulaşılan öğretim elemanları çalışmanın örnekleme içerisinde yer almıştır. Çalışma grubu bu öğretim elemanları arasından random yöntemiyle seçilen ve ulaşılan 6 kemane eğitmeni ve eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dalında Türk halk müziği eğitimi veren 5 öğretim elemanı olmak üzere toplam 11 öğretim elemanından oluşmaktadır.

3.3. Araştırma Grubunun Sosyo-Demografik Özellikleri

Tablo 1: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları

	f	%
Erkek	5	100
Kadın	0	0
Toplam	5	100

Tablo 1'e göre Türk halk müziği dersine giren öğretim elemanlarının tamamının erkek olduğu görülmektedir. Anadolu geleneklerine göre halk müziği ile ilgili kişilerin genel olarak erkeklerden oluştuğu, bu durumun da aynı alanda çalışma yapan akademisyenlerin cinsiyetlerine yansıdığı söylenebilir.

Tablo 2: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Yaş

	f	%
30-35 arası	1	20
36-40 arası	2	40
40 üzeri	2	40
Toplam	5	100

Tablo 2'ye göre Türk halk müziği dersine giren öğretim elemanlarının yaş dağılımları birbirine yakın görünmektedir. Bu derse giren öğretim elemanlarının tamamının 30 yaş ve üzeri olduğu, önceki eğitim süreleriyle birlikte standart bir lisans eğitimi sürecinin tamamlanmasından itibaren en az 9 yıllık tecrübeye sahip öğretim elemanlarının görüşlerinin, güvenilirlik açısından yeterli olacağı düşünülebilir.

Tablo 3: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları

	f	%
Doktora	4	80
Lisans	1	20
Toplam	5	100

Tablo 3'e göre Türk halk müziği dersine giren öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun(%80) doktora düzeyinde eğitilmiş olduğu ve bu durumun da araştırmanın güvenilirliği açısından olumlu değerlendirilebileceği söylenebilir.

Tablo 4: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımları	f	%
Necmettin Erbakan Üniversitesi (Selçuk Üniversitesi)	3	60
Ege Üniversitesi	1	20
İstanbul Teknik Üniversitesi	1	20
Toplam	5	100

Tablo 4'e göre, ulaşım, iletişim kolaylıkları ve araştırmanın yapıldığı üniversite olmasından kaynaklı olarak, görüşmecilerin büyük bir çoğunluğunun aynı üniversiteden mezun olduğu görülmektedir.

Tablo 5: THM Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Üniversitelere Göre Dağılımları	f	%
Necmettin Erbakan Üniversitesi (Selçuk Üniversitesi)	3	60
Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	20
Adnan Menderes Üniversitesi	1	20
Toplam	5	100

Tablo 5'e göre ulaşım, iletişim kolaylıkları ve araştırmanın yapıldığı üniversite olmasından dolayı görüşmecilerin büyük bir çoğunluğunun aynı üniversiteden mezun olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının büyük bir kısmının mezun olduğu üniversitelerde akademisyen olarak görev yaptığı söylenebilir.

Tablo 6: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Cinsiyete Göre Dağılımları	f	%
Erkek	6	100
Kadın	0	0
Toplam	6	100

Tablo 6'ya göre kemane dersine giren öğretim elemanlarının, Türk halk müziği dersine giren öğretim elemanları gibi tamamının erkek olduğu görülmektedir. Anadolu geleneklerine göre çalgı çalma faaliyetlerinin genel olarak erkekler tarafından yapıldığı, bu durumda akademisyenlerin cinsiyetlerine yansıdığı söylenebilir.

Tablo 7: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Yaş	f	%
30-35 arası	3	50
36-40 arası	2	33,34
40 üzeri	1	16,66
Toplam	6	100

Tablo 7'ye göre kemane dersine giren öğretim elemanlarının yarısının 30-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu derse giren öğretim elemanlarının tamamının 30 yaş ve üzeri olduğu, önceki eğitim süreleriyle birlikte standart bir lisans eğitimi sürecinin tamamlanmasından itibaren en az 9 yıllık tecrübeye sahip öğretim elemanlarının görüşlerinin, araştırmanın güvenilirliği açısından yeterli olacağı düşünülebilir. Diğer taraftan kemane çalgısının eğitimini veren akademisyenlerin tecrübeleri çalgının eğitim öğretim standartları açısından olumlu değerlendirilebilir.

Tablo 8: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Eğitim Durumuna Göre Dağılımları	f	%
Doktora	2	33,34
Yüksek Lisans	2	33,33
Lisans	2	33,33
Toplam	6	100

Tablo 8'e göre, kemane dersine giren öğretim elemanlarının lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyindeki dağılımları eşit olduğu görülmektedir. Ancak lisansüstü eğitim almış öğretim elemanları bütün olarak değerlendirildiğinde (%66,66) gibi büyük bir oran ortaya çıkmaktadır. Bu durum kemane çalgısının akademik çalışmalarda yer alması ve araştırmada elde edilen verilerin güvenilirliği açısından olumlu değerlendirilebilir.

Tablo 9: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Mezun Oldukları Üniversitelere Göre Dağılımları	f	%
Ege Üniversitesi	4	66,68
Gaziantep Üniversitesi	1	16,66
Marmara Üniversitesi	1	16,66
Toplam	6	100

Tablo 9'a göre öğretim elemanlarının çoğunluğu aynı üniversiteden(Ege Üniversitesi) mezun olmuştur. Ege Üniversitesinin köklü bir üniversite olmasının yanında ülkemizdeki ikinci Türk müziği konservatuvarının açıldığı üniversite olması

önemlidir. Ayrıca, Ege Üniversitesi'nin kemanenin ait olduğu Batı Anadolu sınırları içinde yer almasının, Ege Üniversitesi'ne bağlı konservatuvarın bu çalgının eğitimiyle ilgili bir öncülük almasına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 10: Kemane Dersine Giren Öğretim Elemanlarının Görev Yaptıkları Üniversitelere Göre Dağılımları	f	%
Ege Üniversitesi	2	33,34
Ordu Üniversitesi	2	33,34
Akdeniz Üniversitesi	1	16,66
Toplam	6	100

Tablo 10'a göre görüşmecilerin görev yaptıkları üniversitelerin ülkemizin farklı bölgelerindeki illerde olduğu görülmektedir. Bu üniversitelerdeki kemane eğitimcilerinin konservatuvar ve güzel sanatlar fakültelerinde görev yaptığı düşünüldüğünde kemane eğitiminin sadece lisans boyutundaki mesleki müzik eğitiminin sadece birimlerinde verildiği söylenilebilir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Patton (1987) üç tür görüşme yaklaşımından söz eder: yapılandırılmış görüşme, yapılandırılmamış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme.

Bu araştırmada kemane eğitiminin müfredatına yönelik alan yazın taraması yapılarak öğretim elemanlarının müzik öğretmeni yetiştiren programlarda kemane çalgısının öğretimi konusundaki düşünceleri ile müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmak üzere açıklanan kemane müfredatı hakkındaki görüşlerini almak üzere iki farklı formda uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından geliştirilen, 16 ve 17 açık uçlu sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış ve uygulanmıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımı, görüşme sırasında irdelenecek bir sorular veya konular listesini kapsar. Görüşmeci önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak, hem önceden hazırlanmış soruları sorma, hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 150). "Görüşme formu yöntemi, benzer konulara

yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır” (Patton, 1987).

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 259).

Veri analizi sürecinin ilk aşamasında görüşmelerden elde edilen nitel veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak görüşme formunda yer alan sorular doğrultusunda gruplandırılmaya çalışılmıştır. Elde edilen ham veriler tekrar tekrar okunarak ve aynı zamanda alan uzmanlarından yardım alınarak içerik analizi gerçekleştirilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde nitel veri toplama aracı ile elde edilen verilere ait bulgular ve yorumlar yer almaktadır. Kemane dersine giren 6 öğretim elemanı ile müzik eğitimi anabilim dalında Türk halk müziği derslerine giren 5 öğretim elemanının görüşleri ışığında yapılan bu çalışmanın sonucunda araştırmamızın ana teması olan, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda kemanenin yeri ve eğitim müfredatı ile ilgili öğretim elemanlarının görüşlerine ait bulgulara ulaşılmıştır. Görüşme tekniği ile toplanan veriler alt temalar halinde tablolastırılıp betimsel olarak yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme Dönük Bulgular

“Türk halk müziği dersine giren öğretim elemanlarının müzik öğretmeni yetiştiren programlarda kemane çalgısının öğretimi konusundaki görüşleri nasıldır?”

4.1.1. Alt Tema : “Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri”

TEMA 1: *2018-2019 akademik yılı başından itibaren eğitim fakültelerinde yürütülen programların yeniden yapılanması çerçevesinde müzik eğitimi anabilim dalı programlarında bireysel çalgı dersi içeriğinde kemane çalgısı için de ders müfredatı tanımlaması yapılmıştır. Bu konu ile ilgili neler söylemek istersiniz? Bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Tablo 11: Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri	f	%
Olumlu	5	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Kabak kemanenin müzik eğitimi programlarında çalgı dersi olarak müfredata eklenmesini çok faydalı buluyorum. Öğrencilerin kendi kültürlerine ait seçebilecekleri enstrüman sayısının çok olmasının eğitimin nitelik ve kalitesini arttıracığı görüşündeyim.*

Görüşmeci 2: *Bu gelişmeyi olumlu değerlendiriyorum. Çünkü bizler müzik öğretmenliği anabilim dallarında öğrencilerimize ana çalgı olarak batı müziği*

çalgılarından keman dersini nasıl veriyorsak, Türk halk müziğinin, Türk müziğinin de yaylı çalgılarını da öğretebiliriz. Bunları gençlere tanıtmayı, bunlarla çalınan kendi halk ezgilerimizi gençlere söyletmeyi becerebiliriz. Bu anlamda çok güzel bir tercih ve yerelden evrensele mantığı ile baktığımız zaman çok doğru da bir yöntem olduğunu söyleyebilirim. Kişinin önce kendi yerel müziğini, lokal müziğini, etnik müziğini öğrenebilmesi, anlaması ve içerisindeki ifade yöntemlerini üslubu, tavrı bilmesi daha sonra diğer müzik türleriyle arasında bir karşılaştırma yapabilme, kendi müziğinin yerini, rengini keşfetmesi açısından da bireye güzel bir vizyon sağlar. Gayet iyi bir gelişme.

Görüşmeci 3: *Ülkemizin oldukça zengin kültür mirasının nesilden nesile aktarımını başarılı bir şekilde sağlayan ve halk müziğimizin temel çalgısı olan bağlamanın yanı sıra kemane çalgısı da bu hususta bağlama ile aynı rolü üstlenmiş ve halk müziğimizin olmazsa olmazı olan bir çalgıdır. Zaten konservatuvarlarımızın ilgili ana sanat dallarında eğitimi ve öğretimi verilen kemanenin gerek öğretim müfredatı gerek ileri icra teknikleri gibi konuları yeni kuşaklarca başarılı bir şekilde ele alınmıştır. Yukarıda değinilen bilgiler ışığında çalgının müzik öğretmenliği programında da yerini bulması son derece doğru ve hatta geç kalınmış bir uygulamadır.*

Görüşmeci 4: *Önceki müfredatlarda böyle bir tanımlama olmamasına rağmen, öğrenciler kendi uğraşları çerçevesinde bu çalgıyı icra ediyorlardı. Türk halk müziği çalgıları içerisinde genellikle bağlama enstrümanının eğitimi verilmekteydi. Hem kültürümüzün özelliklerini taşımasından hem de tezeneli çalgıların haricinde, yaylı bir çalgının müfredata girmesi açısından çeşitlilik katacağını düşünüyorum. İleriki yıllarda bireysel ve toplu etkinliklerde daha fazla yer alan bir çalgı olacağını düşünüyorum.*

Görüşmeci 5: *Geleneksel müziklerimizin özellikle de THM'nin müzik eğitiminde temel bileşenlerden birisi olması memnuniyet vericidir. Halk müziği dersleriyle birlikte halk müziği çalgılarımızın büyük bir çeşitlilikle MEABD ders müfredatlarına girmesi ve programlarının tanımlanması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmelidir. Kemane çalgısı özellikle halk müziği topluluklarında sevilerek*

kullanılan bir çalgıdır. Ülkemizde edinilmesi, taşınması ve kullanılması konusunda problem oluşturmayacak özellikleriyle müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı seçenekleri arasına girmesi güzel bir gelişmedir.

Yapılan açıklamalara göre, uzmanlar kemanenin müzik eğitimi anabilim dallarının programlarına alınmasını oldukça olumlu karşılamışlardır. Hatta bu konuda geç kalındığına dair bir görüş de dile getirilmektedir. Türk halk müziğinin müzik eğitiminin faydalanacağı temel alanlardan birisi olduğu, bu doğrultuda da çalgılarının da müzik eğitiminde mutlaka kullanılması gerektiği düşünülmektedir. Uzmanların ulusaldan evrensele giden özgün müzik eğitimi modellerinin bu şekilde gelenekten yola çıkılarak oluşturulabileceğine inandıkları söylenebilir.

4.1.2. Alt Tema : “Kemane Çalgısının Müzik Öğretmenliği Mesleği Açısından Değerlendirilmesi”

TEMA 2: *Sizce kemane çalgısı bir müzik öğretmenin mesleğinde kullanabileceği özellikleri taşıyor mu? Neden?*

Tablo 12: Kemane Çalgısının Müzik Öğretmenliği Mesleği Açısından Değerlendirilmesi	f	%
Olumlu	5	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Kabak kemane bir müzik öğretmeni için kesinlikle yeterli ve nitelikli bir enstrümandır. Tüm yöreler kabak kemane ile seslendirilebilir. Türk müziğine ait sesler kabak kemane ile rahatlıkla verilebilir. Ayrıca Türk sanat müziği ve klasik batı müziği eserleri de rahatlıkla seslendirilebilir. Halk müziği bağlamında bakıldığında ise müzik öğretmenleri genellikle bağlama enstrümanını kullanmaktadırlar. Bildiğiniz üzere bağlama ses yüksekliği az olan bir enstrümandır. Kabak kemane ise sesi gür olan bir enstrümandır. Bu açıdan sınıf ortamında enstrüman sesinin duyurulabilmesi adına da kabak kemane enstrümanı sınıf ortamında bağlamaya kıyasla daha kullanışlı olacaktır.*

Görüşmeci 2: *Tabii taşıyor. Her şeyden önce solist bir çalgıdır. Birçok şeye eşlik edebilir, yönlendirebilir. Keman bunları yapabildiği sürece kemane de yapabilir. Bunların yanı sıra bir müzik öğretmeni gitar ve piyano gibi eşlik özelliği bulunan çalgıları da mesleğinde kullanabilecek seviyede çalabilmelidir.*

Görüşmeci 3: *Elbette ki taşıyor. Çünkü kemane ülkemizin çalgısıdır. Halk müziğimizin çalgısıdır. Bir müzik öğretmenin ülkemizin her yöresinde görevini ifa edeceği düşünüldüğünde kemanenin özellikle halk ezgilerimizin icrasında nasıl bir öneme sahip olduğu tartışılmaz bir durumdur.*

Görüşmeci 4: *Evet taşımaktadır. Çünkü çalgının boyutunun fazla büyük olmamasından, yaylı çalgı olmasından dolayı sınıfın dikkatini sürekli canlı tutacak uzun ses elde edebilmesinden, kemanenin birçok yörede kullanılmasından dolayı öğretmenin o bölgedeki öğrencilerde oluşturacağı farkındalık düzeyinin artacak olmasından dolayı bir müzik öğretmeni derslerinde bu çalgıyı kullanabilir.*

Görüşmeci 5: *Kemane sazı müzik öğretmenliği mesleğinde rahatlıkla kullanılacak bir çalgıdır. Çünkü taşınma, akort, volüm, tını özellikleriyle oldukça rahat ve sevilerek kullanılacaktır. Ayrıca perdesiz özelliği ile bütün ses sistemlerini seslendirebilme özelliklerine sahiptir. Geleneksel çalgılarımızın müzik eğitiminde yaygınlaşması ve kullanılması her açıdan olumlu ve gereklidir.*

Görüşmecilerin cevaplarına göre, kemane çalgısı; taşınabilir olma özelliğinden, tını ve ses hacmi özelliklerinden, perdesiz olmasının getirdiği avantajlardan, öğrencilerin ilgisini çekebileceği düşünüldüğünden dolayı bir müzik öğretmenin mesleğinde rahatlıkla kullanabileceği bir çalgı olarak değerlendirilmektedir. Alanla ilgili uzmanların, kemanenin programa dâhil edilmesi ile ilgili bütünüyle olumlu görüş bildirmesini bu konuda ihtiyacın ya da gerekliliğin olduğu yönünde değerlendirmek de mümkün görünmektedir.

4.1.3. Alt Tema : “Geleneksel Çalgıların Programdaki Yeri”

TEMA 3: *Geleneksel halk müziği çalgılarının büyük bir çeşitlilikle bu yeni programda tanımlanması yönündeki düşünceleriniz nelerdir?*

Tablo 13: Geleneksel Çalgıların Programdaki Yeri	f	%
Olumlu	5	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Benim görüşüme göre yerinde bir uygulamadır. Eğitim bilimlerinde yerelden evrensel olarak tanımlanan olgu bu yolla hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin de kendi kültürlerinin çalgılarını bilmeleri öğretmenlik hayatlarında yeni bir ufuk açacaktır.*

Görüşmeci 2: *Adımlar pozitif görünüyor. Ancak bununla birlikte önemli bir eksik gündeme geliyor. Bu çalgılar ile ilgili ders verecek hocaların kadrolarının açılması, kadroların yaratılması ve bu derslerin yürürlüğe girmesi gibi. Öngörülerime göre bu çalgıların ilk beş yıl içerisinde öğretim elemanı eksikliğinden dolayı pek fazla talep göreceğini sanmıyorum. Kabak kemaneyi de maalesef üzülmeye buna dahil ediyorum. Çünkü yıllardır süre gelen batı müziği ağırlıklı bir eğitim sistemi içerisindeyiz. Güzel sanatlar liselerinde de bu anlayışın olması, öğrencinin lisans düzeyine erişme evresindeki çalışmalarında da batı müziği üzerinden ilerledikleri ve kendilerini geliştirdiklerini görüyoruz. Bundan dolayı yerel çalgılarımızla ilgili yeterince bilgi sahibi olmadıkları için sıcak bakacaklarını sanmıyorum. Bu sazı çok iyi çalan mesleğe atılmış, Anadolu'nun herhangi bir yerinde görevini layığı ile yerine getiren müzik öğretmenlerine çok büyük görev düştüğünü düşünüyorum. Onlar orada bu alanda yetenekli insanları keşfedip, onlara bu çalgıları sevdirep, bu çalgılarla türkülerimizi çalıp söyleyip bizim okullarımıza hazırlamalılardır.*

Görüşmeci 3: *Halk müziğimizin çalgıları zaten bu programların olmazsa olmazıydı. Çünkü öğretmen yetiştiriyoruz. O öğretmen de bu ülkenin çocuklarını yetiştirecek: Çevreden evrene, yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene yöntemlerini*

hatırlarsak, halk müziği çalgılarımızda çocuklarımızın eğitiminde yakınındakini, bilineni, çevresindekini en iyi şekilde örneklendirecek ve çocuktaki hedef davranış en başarılı şekilde kazanılmış olacaktır.

Görüşmeci 4: *Bağlama eğitimini Türkiye'deki 25 ana bilim dalında da görebiliyoruz. Ama diğer halk müziği çalgıları konusunda, eğer eğitimci kendi kendini diğer çalgılar üzerine yetiştirdiyse, ders haricinde öğrenciye faydalı olabiliyordu. Bundan sonra önümüzdeki yıllarda halk müziğinden sadece bağlama çalgısı değil, diğer çalgıların da öğretilmesiyle; daha kapsamlı, çalgı çeşitliliğine dayalı ve öğrencilerin yöre özelliklerini daha iyi anlayabileceği bir müzik eğitimi ortamı sağlanacaktır.*

Görüşmeci 5: *Kültür ve müzik gelenekten gelirse daha anlamlı ve verimli sonuçlar doğuracaktır. Bu sebeple bütünüyle aktarma, öykünme bir müzik eğitimi anlayışı yerine kökleri gelenekle bağlı ve yüzü geleceğe dönük bir sistemin daha doğru olacağını düşünüyorum. Bu noktada müzik eğitimi sisteminde geleneksel halk müziği çalgılarının yer alması kesinlikle gerekli ve doğru bir adımdır ve gerçekleşmiştir. Bu sayede geleneksel çalgılarımızda eksik olan metodolojik çalışmaların da artacağını düşünüyorum.*

Görüşmecilerin soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda; müzik eğitimi anabilim dallarındaki yeni programda daha önce tanımlanmamış halk müziği çalgılarımızın yer almasının oldukça olumlu karşılandığı, Anadolu müzik geleneklerine dayalı bir müzik öğretmeni yetiştirme sisteminin faydalı olacağını ve bu sayede geleneksel müziklerimiz ve çalgılarımızla ilgili eğitim-öğretim materyallerinin nicelik olarak artacağını ve nitelik olarak gelişeceğini beklendiği söylenebilir.

4.1.4. Alt Tema : “Eğitimci Durumu ve İstihdamı”

TEMA 4: *Kemane dersini kimin yürütmesi gerektiği ve bu dersi yürütecek öğretim elemanı istihdamlarının nasıl sağlanabileceği konusundaki düşünceleriniz nelerdir?*

Tablo 14: Eğitimci Durumu ve İstihdamı	f	%
Alan/Meslek Çalgısı Kemane Olanlar Derse Girmeli	5	100
Türk Halk Müziğine Hâkim Öğretim Elemanları Girmeli	0	0
Kemane İcrasında Belli Bir Seviyeye Gelmiş İcracı Girmeli	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Kabak kemane derslerini Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümleri, Türk Müziği Konservatuvarları veya Güzel Sanatlar Fakültelerinin Kabak Kemane bölümünden mezun, yükseköğrenimini yine bu alanda yapmış kişilerin vermesi eğitimin kalitesi ve verimliliği için yerinde bir karar olacaktır. Bu öğretim elemanları, eğitimin sürekliliği için kadrolu olarak istihdam edilmelidir.*

Görüşmeci 2: *Bu konuyu az önce belirttim. Ana dalı olan, özellikle geleneksel Türk halk müziği eğitimi veren devlet konservatuvarlarımız var. Bu alanda çok iyi eğitim veren ve öğrenci yetiştiren kabak kemane hocalarımız var. Bu hocaların yetiştirdiği ve referans verdiği öğrencilerin mezun olur olmaz gerekli sınavları, koşulları sağladıktan sonra atanması suretiyle bu kişilerin ders verebilecek yetkinliğe sahip olacağına ben inanıyorum. Mezun olmuş durumda da atanmayı bu anlamda bekleyen birçok hoca adaylarımızın olduğunu da biliyorum.*

Görüşmeci 3: *Elbette her çalgıda olduğu gibi kemanenin eğitimi öğretimini de yetkin ve donanımlı öğretim elemanlarının yürütmesi gerekir. Çoğu zaman çalgısında yetkin olanların ancak akademik personel alım şartlarını sağlayamamasıyla karşı karşıya kalınmaktadır. Bu durumda bulunulan bölgede mümkünse çalgı ile ilgili misafir öğretim elemanı ile de eğitim öğretim sürdürülebilir.*

Görüşmeci 4: *Şu aşamada öncelikli olarak eğitime, üniversitelerin dışarıdan haftalık saat ücretli olarak, bağlama haricindeki çalgılarda o bölgenin iyi icracısı veya çevre üniversitelerden getirilebilecek iyi eğitimcilerden faydalanılarak başlanılmalıdır. Daha sonra yetişecek öğrencilerden daha çok kazanıma sahip olanlarını bu alanlarda kullanarak istihdam imkânı yaratılmalıdır.*

Görüşmeci 5: *Programlardaki yeni derslerin yürütülmesi konusu yeni ve dikkatle takip edilmesi gereken bir problem sürecini de doğurmuştur. Çünkü müzik eğitimi anabilim dalları günümüze kadar bu yeni dersleri yürütecek öğretim elemanlarını yetiştirecek bir programa sahip değildi. Bu noktada konservatuvar mezunlarının daha verimli kullanılabileceği bir yol izlemek gerekmektedir. Ayrıca müzik eğitimi anabilim dalı mezunu olup bahsi yapılan alanlarda kendini yetiştirmiş adaylar da bu dersleri yürütebilirler. Aslına bakılırsa bütün problemlerin çözümü için müzikle ilgili lisans programlarının tek çatı altında müzik akademileri olarak birleştirilmesi ve çeşitli alanlarda uzmanlaşmış akademik personelden verimli ve çok boyutlu olarak fayda sağlanması doğru görünmektedir.*

Görüşmecilerin soruya verdiği cevaplar doğrultusunda, müzik eğitimi anabilim dalları programlarındaki kemane derslerinin, öncelikli olarak konservatuvar ya da güzel sanatlar fakültesinden kemane eğitimi alarak mezun olan öğretim elemanları tarafından yürütülmesinin doğru olacağını düşünüldüğü anlaşılmaktadır. Burada da kadro sağlanana kadar saat ücretli görevlendirme yoluyla donanımlı mezunlardan faydalanılabileceği dile getirilmiştir. Hâli hazırda müzik eğitimi anabilim dallarında kadrolu olarak görev yapan ve kemane alanında yetkinliği kabul edilebilir olanların da bu dersleri yürütebileceği düşünülebilir. Kemane ve benzer çalgılardaki öğretim elemanı eksikliğinin tamamlanması için kurumlar arası (TRT, Kültür Bakanlığı vb.), üniversiteler arası ya da kurum içi birimler arası işbirliğinin de faydalı olabileceği değerlendirilebilir. Kemane alanında eğitimin başlaması ve devamlılığın sağlanabilmesi için bir an önce çözümler üretilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

4.1.5. Alt Tema : " Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Kemane"

TEMA 5: *Sizce bütün müzik eğitimi anabilim dallarında kemane eğitimi verilmeli midir? Neden?*

Tablo 15: Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Kemane	f	%
Evet	5	100
Hayır	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Türk müziğinin en önemli çalgılarından birisi kabak kemanedir. Ülkemizdeki tüm müzik eğitimi ana bilim dallarında kabak kemane çalgısı alanında ilerlemek isteyen öğrenciler olacaktır. Eğitim hakkının engellenmemesi ve kabak kemanenin ülkemizde daha yaygın bir şekilde kullanılabilmesi adına tüm müzik eğitimi anabilim dallarında kabak kemane eğitimi verilmelidir. Ayrıca kabak kemane ile icra edilen bir halk müziği yorumunun çok daha nitelikli duyulduğu kanaatindeyim. Bu açıdan kabak kemane eğitimi yaygınlaştırılmalıdır.*

Görüşmeci 2: *Evet verilmelidir. Çünkü bizim kültürümüzün çalgısıdır. Keman ile çalınan neyi kabak kemane ile çalamıyoruz. Müzik bizim çocuklarla iletişim aracımızdır. Özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'nda gerekli olan eğitimi, gerekli olan ahlakı, gerekli olan çalışma disiplinini bizlerin de rol model olarak verebilmemiz için önce bir iletişim kurmamız gerekmektedir. Bu iletişimi nasıl sağlayabiliriz; doğup, büyüüp, doğumdan itibaren içinde oldukları ezgileri onlara çalıp söyleterek sağlayabiliriz. İletişim sağlandıktan sonra onların müzikal zevklerini algıları çerçevesinde eğitim süresi el verdiğince yukarı çekersiniz. Yerel müziği de dinletirsiniz, evrensel müziği de tanıtır dinletirsiniz. Bunları dinlemenin anlamının, nasıl iyi bir dinleyici, icracı veya enstrümanist olunacağını gerekliliklerini de anlatarak, öğreterek, izleterek, göstererek öğretirsiniz. Bir müzik kültürü yaratmış olursunuz. Bunları yapmadaki en önemli şey de bizim geleneksel çalgılarımızdır.*

Görüşmeci 3: *Çalgının eğitimi ve öğretimini sağlıklı yürütebilecek öğretim elemanı olduğu sürece tabi ki bütün müzik eğitimi anabilim dallarında kemane eğitimi verilmelidir. Yukarıda verdiğim tüm cevaplarda bu çalgının bütün müzik eğitimi anabilim dallarında neden verilmesi gerektiği açıklanmıştır.*

Görüşmeci 4: *Bu durum yetişmiş nitelikli eğitimcilerle doğru orantılı. Eğer her kurum birçok yetişmiş keman eğitimcisi arasından kendisine eleman seçebiliyorsa bu imkân kullanılmalıdır. Birçok öğrenci böyle bir çalgıdan haberi daha olmadan öğretmenlik yapıyor. Bunun önüne geçilmesini, öğrencinin birçok müzik kültürünü olduğu gibi kendi müzik kültürünü birinci ağızdan öğrenmesi adına gerekli buluyorum.*

Görüşmeci 5: *Dersleri yürütecek öğretim elemanı istihdamı olan bütün müzik eğitimi anabilim dallarında kemane eğitimi verilmelidir.*

Uzmanların görüşleri doğrultusunda; yöre, bölge ve üniversite ayırt etmeksizin müzik eğitimi anabilim dallarının tamamında kemane derslerinin verilmesinin gerekli olduğu anlaşılmaktadır. Buradan hareketle kemane çalgısının yerel bir çalgı kimliğinden sıyrılıp ulusal bir çalgı olduğu anlamını çıkartmak mümkündür. Yetkin ve donanımlı öğretim elemanı bulunabilecek her müzik eğitimi anabilim dalında kemane eğitiminin başlaması gerektiği düşünülebilir.

4.1.6. Alt Tema : “Bağlama ve Kemane Programlarının Kıyaslaması”

TEMA 6: *Halk müziğinin temel çalgısı olan ve hâli hazırdaki programlarda öğretimi yapılan bağlama programı ile kıyaslandığında kemane programını amaç-hedef, davranış açısından nasıl değerlendirirsiniz?*

Tablo 16: Bağlama ve Kemane Programlarının Kıyaslaması	f	%
Olumlu	0	0
Olumsuz	5	100
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Mevcut kabak kemane programı ile bağlama programları karşılaştırıldığında kabak kemane programı hazır bulunuşluğa dikkat edilmeden tasarlanmıştır. Yeni başlayacak öğrencilerin düzeyleri düşünülmemiştir, siz de takdir edersiniz ki yeni başlayan bir öğrencinin bu programdaki hedef davranışlara ulaşabilmesi pek mümkün görünmemektedir. Mevcut bağlama eğitimi ise öğrenci düzeyine daha uygun ve kademeli bir şekilde ilerlemektedir. Nitekim kemane programının tamamıyla gözden geçirilip, öğrenci düzeyine göre ve kademeli bir zorluk anlayışıyla yeniden düzenlenmesi gerekmektedir diye düşünüyorum.*

Görüşmeci 2: *Bu anlamda baktığımızda bağlamada da aynı durum karşımızda. Her şeyden önce haftada 45 dakikalık bir ders saatimiz var. Etnik çalgılarda yöresel tavırların bulunmasından dolayı müfredat sıkıntıları yaşanabiliyor. Bu durum kemane sazında da karşımıza çıkabilir. Ayrıca kemane sazi daha yeni müfredatta yer aldı. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda bir eğitim-*

öğretim sahasında değil. Amaç hedef açısından, ders saatinin az olmasından ve müzik öğretmenliği bölümlerinde daha önceden bir ders çalışması olmamasından dolayı sorun yaşanabilir.

Görüşmeci 3: *Bağlama çalgısı ile kemane çalgısının esere geçene kadarki süreçte yapılan egzersiz ve etüt çalışmaları bakımından farklılık göstereceği aşikârdır. Ancak yarıyıllara göre çalınan eserler ve yorumlamalar benzerlik gösterebilir.*

Görüşmeci 4: *Kemanenin birinci yarıyılında hedeflenen davranışları, bağlamanın birinci yarıyılında hedeflenen davranışlarına göre oldukça ağır buluyorum. Özellikle kemanenin perdesiz bir çalgı olması öğrencinin alışma süresini uzatacaktır. Daha bunlar gerçekleşmeden “zeybek” ve “gurbet” gibi kemane çalgısının özelliklerini yansıtacağı formları çalmak hedef davranış açısından gerçekçi değil.*

Görüşmeci 5: *Kemane programının konunun uzmanları ile bir araya gelinerek gözden geçirilmesi ve daha açık ve mantıklı bir çerçeveye getirilmesi gerekmektedir. Amaç-hedef, davranış açısından sınıf ve düzey ilişkilerinde çeşitli çelişkiler dikkat çekmektedir.*

Uzmanların cevaplarına göre, müzik eğitimi anabilim dalları programı içerisinde bireysel çalgı kemane programının, yıllardır bu programda yer alan bağlama/saz programı ile kıyaslandığında çeşitli hedef- davranış, amaç ve düzey problemleri taşıdığı, belirli noktalarda benzerlik gösterse bile yaylı ve perdesiz bir çalgı olmasından kaynaklı olarak müfredatının bağlamadan/sazdan farklı düşünülmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede kemane müfredatının uzman görüşleri doğrultusunda yeniden ele alınması ve düzenlenmesi gerektiği düşünülebilir.

4.1.7. Alt Tema : “Metodolojik Materyal Önerileri”

TEMA 7: *Kemane eğitimi-öğretimi için gerekli metodolojik materyaller konusundaki önerileriniz nelerdir?*

Tablo 17: Metodolojik Materyal Önerileri	f	%
TRT Repertuarı	2	40
Klasik Batı ve Türk Müziği Çalgıları Metotları	2	40
Yeni Çıkan Kemane Metotları	1	20
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Metot girişinde kabak kemanenin temel özelliklerini (kaç oktav olduğu, temel şekilde nota yerleri vb.) tanıtarak başlamak faydalı olabilir, daha sonra yay çekme adına egzersizler ve bunu takiben temiz ses basmak ve tuşeye alışmak adına birkaç sestem oluşan egzersizler yazılabilir. Bunu takiben egzersizlerle paralel düzeyde halk müziğimizden örnekler tel-yay ve parmak numaraları ve arşeyönleri de not alınarak yazılabilir, bu şekilde metot aşamalı bir şekilde ilerleyebilir.*

Görüşmeci 2: *Metodolojik materyal açısından bakarsak bence buna mahalli icracılardan başlamak gerektiğini düşünüyorum. Sonra başka yaylı çalgılardan hangi teknik ile ne gibi yöntemlerle ne gibi kazanımlar elde edilmiş ona bakmak lazım. Bu çalgıların tekniklerinin kabak kemaneyle ne ölçüde uyduğu hakkındaki çalışmalar yapılmalı. Özellikle bununla ilgili yapılan çalıştaylar önemlidir. Kabak kemane hocalarının bir araya gelerek bilgi ve tecrübelerini birbirlerine aktarıp, fikirlerini beyan edip, karşılıklı fikir alışverişinde buldukları birçok çalışma yapılarak metodolojik materyaller konusunda zenginlik yaratılabilir.*

Görüşmeci 3: *Son zamanlarda kemane çalgısının metodolojik olarak eğitiminin verilmesi ile ilgili akademik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların iyi takip edilerek ve özellikle ülkemizde kemane çalgısı ile ilgili öğretim elemanı ya da üstatların birbirleriyle iletişim halinde olarak bu çalışmalarını sürdürmeleri oldukça önem arz etmektedir.*

Görüşmeci 4: *Son yıllarda yeni yeni çıkan kemane metotları mevcut. TRT repertuarından kemanenin teknik özelliklerine uygun türküler, kolaydan zora doğru hazırlanıp bir metot oluşturulabilir. Bunun haricinde kemanenin teknik özelliklerini sık kullanan yeni bestelere ve eserlere yer veren bir metot oluşturulabilir.*

Görüşmeci 5: *Hâlihazırda kemane sazı için yapılmış metodolojik çalışmalar oldukça sınırlı sayıdadır. Çalışmaların nitelik ve nicelik olarak artmasını teşvik edici*

çalışmaların desteklenmesi yanında var olan durumda kemane için klasik batı müziği yaylı çalgı ailesinin müfredatı ve metodolojisi ile halk müziği ve klasik Türk müziği çalgı müfredat ve metodoloji çalışmalarının kaynak olarak kullanılması gerekmektedir.

Uzmanların görüşleri doğrultusunda, kemane için yapılmış metodolojik çalışmaların henüz yeni ve çok sınırlı sayıda olduğu, bu sebeple henüz yaygınlık kazanmadığı, TRT repertuarında yer alan ve kemane eğitiminde kullanılacak halk ezgilerinden mutlaka faydalanılması gerektiği, ayrıca benzerlikleri olduğu düşünülen klasik Batı müziği yaylı çalgılarına dönük hazırlanmış metodolojik yayınlardan faydalanılması gerektiği, klasik Türk müziği çalgıları için hazırlanmış eğitim-öğretim materyallerinden de yararlanılması gerektiği anlaşılmaktadır. Kemane eğitimi için kullanılacak eğitim-öğretim materyallerine ihtiyaç olduğu ve var olanların kullanılıp yaygınlaşması için çalışmaların arttırılması gerektiği söylenebilir.

4.1.8. Alt Tema : “Türk Halk Müziği Dersine Etkileri”

TEMA 8: *Kemane çalgısının bireysel çalgı olarak müfredata alınmasının müzik eğitimi anabilim dallarındaki Türk halk müziği derslerine etkileri neler olabilir?*

Tablo 18: Türk Halk Müziği Dersine Etkileri	f	%
Olumlu	5	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Perdesiz bir enstrüman olduğu için öğrencilerin kulak eğitimine büyük faydaları olabileceği kanaatindeyim, örneğin kabak kemane çalan öğrenciler repertuar derslerinde okunan eserlerdeki perdeleri çok daha temiz basabilir. Orkestra derslerinde ise kabak kemane sayesinde halk müziği tınısı-rengi daha iyi yakalanabilir. Ayrıca okunan-yorumlanan bazı Türk halk müziği ezgilerindeki, bağlama ile genellikle tam basılamayan, si bemol 1, mi bemol 4, do diyez 4 vb. perdeler de kabak kemane ile tam olarak basılabilir.*

Görüşmeci 2: Özellikle toplu uygulama derslerinde renk çalgı diye tabir ettiğimiz çalgıların yokluğunu çok büyük oranda çekiyoruz. İlde bunu çalabilecek profesyonel icracılar bulamadığımız için çevre illerden ya da büyükşehirlerden destek almak zorunda kalıyoruz. Bu anlamda bu çalgıları çalabilen bireylerin yetişebilecek olmasının hem derslere hem de bu derslerin sonucunda yapılacak olan konserler etkinliklerine, bireysel etkinliklere çok büyük fayda sağlayacağını düşünüyorum. Özellikle öğrencilerin derse olan motivasyonunu ve katılımlarını arttırmada bu renk sazların varlığı da çok etki sağlayacaktır. Öğrenme ilgilerini yukarıya çekecektir.

Görüşmeci 3: Anabilim dalımızda kemane her ne kadar bireysel çalgı olarak verilirse de şu an THM derslerinde bu çalgı ile bireysel çabalarıyla ilgilenen öğrenciler önemli ölçüde değerlendirilmektedirler. Ayrıca sadece THM derslerinde değil, üniversitemizin THM ile ilgili tüm etkinliklerinde bu çalgıyla ilgilenen öğrencilerden faydalanılmaktadır. Durum böyle iken kemanenin resmî olarak bireysel çalgı adı altında verilmesi durumunda ne denli faydalar sağlayacağını anlatmamıza bile gerek yok.

Görüşmeci 4: Bağlama ile yürütülen derslerde belli bir tavır ve yöre algısı oluşuyor öğrencilerde. Kemane dersi alan öğrencilerin de yetişmesiyle, Türk halk müziği dersini alan diğer öğrencilerin bu sazın Türk halk müziğindeki yerini anlamaları açısından önemli bir mesafe kat edilecektir.

Görüşmeci 5: Kemane sazı çalan öğrencilerin bu derste dersin içeriğini destekleyici görev üstlenmesi mümkün olabilecektir. Özellikle repertuar çalışmalarında eşlik sazı olarak bağlama/saz ve diğer çalgılarla önemli ve olumlu bir görev üstlenecektir.

Görüşmecilerin soruya verdikleri cevaplara göre, kemanenin müzik eğitimi anabilim dallarındaki Türk halk müziği derslerinde kullanılması kemane çalan öğrencilerin teknik becerilerine ve repertuar gelişimlerine katkı sağlamanın yanında dersi alan diğer öğrencilerin halk müziğinin tınsal zenginliği ile tanışmaları, ders daha fazla ilgi duymaları ve çalgının perdesiz olmasının sağlayacağı çeşitli

duyumlara katkı sağlayacağı açısından oldukça olumlu değerlendirilmektedir. Kemane çalgısının tanınıp sevilmesi, halk müziği derslerine eşlik eden çalgı topluluğunun daha zengin ve anlamlı bir yapıya bürünmesi açısından kemanenin halk müziği derslerinde eşlik çalgısı olarak kullanılması olumlu olarak değerlendirilebilir.

4.1.9. Alt Tema : “Akademik Çalışmalara Etkileri”

TEMA 9: *Kemane çalgısının müfredatta yer almasının, akademik çalışmalara etkisi nasıl olur?*

Tablo 19: Akademik Çalışmalara Etkileri	f	%
Olumlu	5	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	5	100

Görüşmeci 1: *Akademik çalışmalara baktığımızda, kabak kemane ile ilgili çalışmaların çok az olduğunu görmekteyiz, bunun sebebi kabak kemane enstrümanının akademide az kullanılan bir enstrüman olmasıdır. Kabak kemane enstrümanı her müzik eğitimi programında kullanılır hale gelirse, daha iyi bir eğitimin arayışına çıkılacak ve bu yolla kabak kemane ile ilgili akademik çalışmalar da bir hayli artacaktır.*

Görüşmeci 2: *Akademik çalışmalara bu çalgının kazanımları üzerine etkisi olur. Bunun üzerine çalışmalar yapılabilir. Müfredatı hazırlayan icracı hocalar bu konu ile ilgili çalgının gerek adının etimolojik kökeni, gerek çalgının tarihçesi hakkında mastır çalışmaları ve doktora çalışmaları mutlaka yapmışlardır. Bunlarla ilgili çalışmaları geliştirip çoğaltabilirler. Coğrafyasını araştırırlar. Fiziki değişimlerini analiz edip sempozyumlarda, tezlerde, makalelerde dile getirirler. Kişisel araştırmaların olduğunu da biliyoruz görüyoruz. Bunların sayısının artacağına eminim. Çünkü müfredata alındı. Nazariyatının oluşturulması, teorisinin oluşturulması, metodolojisinin oluşturulması gerekiyor. Bu konudaki bütün eksikliklerin en kısa zamanda giderilmesi gerekiyor. Bu anlamda bir gereklilik olarak ortaya çıkıyor.*

Görüşmeci 3: *Müzik ile ilgili bölüm, ana sanat ya da anabilim dallarının en büyük akademik çalışmaları dinleti, resital, konser gibi performansa yönelik çalışmalardır. Özellikle geleneksel müziklerimizle ilgili bu tür akademik çalışmalarda kemanenin önemli ölçüde fayda sağlayacağı bilinmektedir.*

Görüşmeci 4: *Türk halk müziğinde yaylı ve perdesiz bir çalgının özelliklerinin tanıtılmasına, bu çalgının kullanıldığı yörelerinin tanıtılması ve metodolojik çalışmaların artmasına, kemane sazı ile birlikte geleneksel Türk halk müziğinin diğer çalgılarına da ilgi duyulmasına olumlu şekilde etki yapacaktır.*

Görüşmeci 5: *Kemane çalgısının müfredatta yer alması; akademik çalışmalarda kemaneyle ilgili çalışmaların sayıca artmasına, bu durumun kemane eğitim-öğretimine olumlu yansımaya ve böylece ulusal müzik eğitimi anlayışımızın daha gerçekçi bir yapıya bürünmesine olanak sağlayacaktır.*

Uzmanların cevaplarına göre, kemanenin müzik eğitimi anabilim dalı programlarında yer almasıyla; eğitim-öğretim materyallerinin sayıca artacağı ve niteliğinin gelişeceği, zamanla daha çok eğitimci-icracının yetişebileceği ve ulusal müzik eğitimi anlayışımızın daha özgün ve gerçekçi bir yapıya bürünebileceği beklenmektedir. Müzik eğitimi anabilim dalı müfredatına giren çalgıların eğitim-öğretim materyalleri açısından daha zengin bir literatüre kavuşabileceği söylenebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme Dönük Bulgular

Kemane dersine giren öğretim elemanlarının müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanmak üzere açıklanan kemane müfredatı hakkındaki görüşleri nasıldır?

4.2.1. Alt Tema : “Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri”

TEMA 1: *2018-2019 akademik yılı başından itibaren eğitim fakültelerinde yürütülen programların yeniden yapılanması çerçevesinde müzik eğitimi anabilim dalı programlarında bireysel çalgı dersi içeriğinde kemane çalgısı için de ders müfredatı tanımlaması yapılmıştır. Bu konu ile ilgili neler söylemek istersiniz? Bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Tablo 20: Kemane Çalgısının Müfredattaki Yeri	f	%
Olumlu	6	100
Olumsuz	0	0
Karamsar	0	0
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Kemane çalgısının yaygınlaşması açısından çok olumlu bir gelişme olarak değerlendiriyorum. Eğer alanında yetkin öğretim elemanları bulunabilirse kemanenin ilköğretim seviyesinde tanınmasına sebep olur. Bu durum da akademik anlamda bu çalgının başarısını olumlu düzeyde arttırabilir.*

Görüşmeci 2: *Konservatuvarların haricinde eğitim fakültelerinde de kabak kemane sazının ders müfredatına konulması, hem kabak kemanenin yaygınlaşması hem de bireysel çalgısı kabak kemane olan ve akademik alanda ilerlemek isteyen bireyler için istihdam alanı oluşturması açısından önem arz eden mutluluk verici bir olaydır. Geç kalınmış mı diye düşündüğümde, hiç tanımlanmamasından daha iyi olduğu kanaatindeyim.*

Görüşmeci 3: *Kabak kemanenin eğitim fakültelerinin ders müfredatında olması çalgının hem eğitim hem de icracı olarak daha yaygın olması anlamına gelmektedir, bu da çalgı için önemli bir gelişmedir. Tabi bu tür uygulamaları düzenlerken öğrenciler açısından nasıl olumlu bir yönde gelişme sağlayabilir bunu da düşünmek gerekir. Ayrıca Bologna süreci kapsamında okulların program çıktıklarına uyup uymadığı iyice kontrol edilmeli ve uygunluk varsa müfredatta yer alması daha doğru olur.*

Görüşmeci 4: *Bir eğitim fakültesi mezunu olarak kemane eğitiminin eğitim fakültelerinde verilmemesi sorunuyla birebir karşılaşmış biriyim. Lisans giriş sınavını kemane çalarak kazanmama rağmen çalgı seçiminde batı çalgılarından kemane seçmek zorunda kaldım. Kendi öz çalgılarımızın müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yer almıyor olması eğitim sistemimizin çok büyük eksikliğidir. Kemane çalgısının her yönüyle eğitim fakültelerinde de olması gerektiğini düşünüyorum. Müfredatın tanımlanması olayını çok olumlu fakat geç kalınmış olarak görüyorum. Kendim de 2013 yılında Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünde başladığım doktora eğitimimde devlet konservatuvarları için lisans düzeyinde kemane*

öğretim programı önerisi hazırlıyorum. Bu çalışmaların çoğaltılması gerektiğini düşünüyorum.

Görüşmeci 5: *Genelde eğitim fakültelerinde batı müziğine yönelik eğitimler veriliyordu. Sonrasında bağlama dâhil oldu. Uzun yıllardır bağlama da var. Çünkü ülkemizde, halk müziğinin vazgeçilmez bir numaralı sazı olarak geçiyor. Ama son yıllarda kabak kemane Türk halk müziği sazları içerisinde en çok tercih edilen, öğrenilmek istenen ya da çok sevilen sazlardan birisi hâline geldi. Bu durum bağlamadan sonra bence ikinci sırada yer aldı. Zaten bu duruma getirilmesi gerekiyordu. Bence çok doğru ve olumlu bir gelişmedir.*

Görüşmeci 6: *Kabak kemane çalgısının bu programda yer almasının olumlu bir katkı sağlayacağını düşünüyorum. Ancak bu alanın dersine Türk müziği devlet konservatuvarlarının kemane alanından mezun uzman kişilerin girmesi gerektiğini düşünmekteyim. Başka alanda uzman olan kişilerin bu alanın dersine zor bırakılarak girme durumu olmaz ise olumlu buluyorum.*

Kemane eğitimcilerinin soruya verdikleri cevaplara göre, kemane çalgısının müzik öğretmeni yetiştiren kurumların müfredatında yer almasını doğru, yerinde ve geç kalınmış bir gelişme olarak değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Bu yeni gelişmenin kemane çalgısının genel müzik eğitimi yoluyla erken yaşta ülke sathında tanınmasında ve icracılarının yetişmesinde büyük bir rol oynayacağı düşünülebilir.

4.2.2. Alt Tema : “Kemane Çalgısının Mesleki Özellik Değerlendirilmesi”

TEMA 2: *Sizce kemane çalgısı bir müzik öğretmenin mesleğinde kullanabileceği özellikleri taşıyor mu? Neden?*

Tablo 21: Kemane Çalgısının Mesleki Özellik Değerlendirilmesi	f	%
Evet	6	100
Hayır	0	0
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Evet tabi ki de taşıyabilir. Fakat kemane öncelikle geleneksel ve yöresel bir çalgıdır. Son zamanlarda solo olarak kullanılmaya başlamışsa da daha önceleri THM korolarında eşlik saz olarak kullanılmagelmıştır. Öğrencilere makamsal*

perdeleri daha iyi duyurmak adına temel çalgı olarak bağlamanın kullanılması eşlik çalgısı olarak da kemanenin kullanılması daha uygun olacaktır.

Görüşmeci 2: *Şu anki müzik dersi müfredatının müzik öğretmenini enstrümanını kullanmaya yönelttiği pek söylenemez. Fakat kabak kemane çalgısı son yıllarda evrenselleşmeye doğru hızla yol almaktadır. Bir müzik öğretmeni herhangi bir enstrümanı nasıl müzik dersinde kullanabiliyorsa, kabak kemaneyi de rahatlıkla kullanabilir.*

Görüşmeci 3: *Kabak kemane yukarıda belirtilen özellikleri kesinlikle taşımaktadır. Çünkü Türkiye’de öğretmenlik mesleğini yapan kişilerin öğrencilere Uluslararası Sanat Müziği’nde bestelenmiş okul şarkıları haricinde, Türk Müziği’nde bestelenmiş okul şarkıları ve Türküler öğretmesi; Türk Müzik kültürümüzün gelecek nesillere aktarılması, bu sayede de devamlılığının sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu çok önemlidir. Bu bağlamda, kabak kemane bir öğretmenin mesleğinde kullanabileceği özellikleri taşımaktadır.*

Görüşmeci 4: *Fazlasıyla taşımaktadır. Çünkü kemane bize aittir. Bizim duygu ve düşüncelerimizi yansıtır. Perdesiz ve yaylı bir çalgı olması sebebiyle birçok farklı tarzda kolayca icra edilebilmektedir. Ayrıca devlet konservatuarlarında ve güzel sanatlar fakülteleri gibi okullarda eğitimi zaten verilmektedir.*

Görüşmeci 5: *Evet taşıyor. Nedeni ise; kemane düşünelim. Keman bir batı müziği enstrümanı. Komalı sesler olmasa da bütün batı eserlerini seslendirebiliyorsun. Ama bizim tekniğimizde aşağı yukarı kemane yakın. Ama akort sistemimiz farklı. Bazı kemane icracıları keman akordunu çekerek kullanabiliyorlar. Kemane yaptığın her şeyi kemane de yapabilirsin. Bu sazda sadece halk müziği değil her şeyi çalabilirsin. O senin yeteneğin ve başarıyla doğru orantılıdır.*

Görüşmeci 6: *Her enstrüman gibi kabak kemane de müzik öğretmenliğinde kullanılabilir. Özellikle metot çıktıktan sonra 10 tane ilköğretim okulunda atölye çalışması yaptım. Buradaki amaç çalgıyı tanıtmak ve ayrıcalık yaratmaktı. Kabak kemane ders açısından da çalınabilir. Kabak kemane okuldaki derslerde daha çok dikkat çekici kalıyor. Bu da bir artı oluşturmaktadır.*

Kemane eğitimcilerinin cevapları sonucunda, kemanenin müzik öğretmeninin mesleğinde kullanabileceği bir çalgı olduğunu, kemanenin halk müziği ezgilerimiz başta olmak üzere bütün müzik türlerini seslendirmeye ve onlara eşlik etmeye uygun olduğunu düşündükleri anlaşılmaktadır. Kemane eğitimcilerinin kemane çalan müzik öğretmenlerinin ülke genelinde görev yapmasından memnuniyet duyacağı bu sebeple de müzik eğitimi anabilim dallarının programlarında kemanenin yer almasını önemli ve olumlu bir gelişme olarak değerlendirdikleri söylenebilir.

4.2.3. Alt Tema : “Birinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 3: *İncelediğiniz müfredatın birinci yarıyıl kazanımlarında "tavrın geliştirilmesi ve yorumlanması" hedefler arasında yer almaktadır. Siz bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Tablo 22: Birinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Yarıyıla Uygun Bir Kazanım	0	0
Yarıyıla Uygun Bir Kazanım Değil	6	100
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Birinci yarıyıldan önce yay teknikleri ve basit gamlar çalışılmalıdır. Bu gamlara uygun makam dizisinde örnek eserler olabilir. Bunların dışındaki çalışmalar seviye olarak daha ileriki dönemlere yayılmalıdır.*

Görüşmeci 2: *Eleştirilerimden birincisi, vibrasyon çalışmaları için birinci yarıyıl çok erken. Bir diğeri artık dizileri isimlendirirken makam isimlerini makam dizilerini kullanmalıyız. Zenginlik olarak bilinmesi gereklidir fakat makamları kullanıp halk müziği karşılıklarını bilmek daha iyi olacaktır. Birinci yarıyıl için yay çalışmaları, entonasyon problemlerini çözmek için parmak baskı çalışmaları temeli sağlamlaştırmak için yararlı olacaktır. Öncelikle tam ve yarım seslerle çalışmalar yapılmalı daha sonra koma seslere adım atılmalıdır. Aralık kavramının oturması için öncelikle tam sesler ve yarım sesler önemlidir.*

Görüşmeci 3: *Birinci yarıyıl için belirtilmiş müfredat kabak kemane öğrenmeye başlamış bir öğrenci için ders saati de düşünülürse ağır gelir. Bunun için, birinci yarıyıldan önce kabak kemane çalgısı hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi,*

Türk Halk Müziğindeki yeri, kabak kemanenin yapımı ve başlıca icracıları, kabak kemane çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş özellikleri, öğrencinin kabak kemanede temel bir hakimiyet sağlayabilmesi için; boş tellerde yay (sağ el) ve sol el bütün tellerde natürel seslerde 1., 2., 3. ve 4. parmak kullanımı için etüt çalışmaları ve bu yönde destekleyici eserler icra edilmesi daha uygun olabilir.

Görüşmeci 4: *Bilgilerden hareketle öğrencinin eğitime sıfırdan başladığı görülmektedir. Konu başlıklarına bakıldığında ise ağır ve yarı ağır zeybek ve gurbet havası ile ilgili bir tavır öğretimi planlanmıştır. Çalgı eğitimine sıfırdan başlayan bir öğrencinin birinci dönemde ağır zeybek ve gurbet havası icra etmesi pek mümkün değildir. Çünkü ağır zeybeklerin ve gurbet havaların icra edilebilmesi için glisando, çarpma gibi tekniklerin öğrenilmiş olması gerekir. Tavrın geliştirilmesi ve yorumlanması eğitim sürecinde bir konu alanı olarak yer alabilir. Fakat burada önemli olan kolaydan zora doğru bir sıralama yapılmasıdır. Örneğin birinci dönemde halay formundan örneklerle ve seviyeye uygun küçük eserlerle icraya başlanabilir.*

Görüşmeci 5: *Bu müfredat çok hızlandırılmış bir müfredat. Ama kemanede bir yarıyıldan bunları yapmak çok zor. Daha geniş zamana yaymak lazım. Çünkü tavır denilen şey kolay bir şey değil. Bir gurbet havasını seslendirmek kolay değil hele o yörenin insanı değilsen. Çok dinlemek gerekiyor. Ezgi dağarcığının kafaya oturması gerekiyor. Cümleleri bilip kendi yorumunu katman gerekiyor. Tavır ve vibrasyon denilen olay hemen kazanılan bir şey değil. Öncelikle net temiz sesler basılmalı. Daha sonrasında komalı sesler ve sonrasında yavaş yavaş tril ve vibrasyon çalışmaları olmalı. Ama bunların bir yarıyıldan kazanılması mümkün değil. Bu çok hızlı bir müfredat.*

Görüşmeci 6: *Bu kazanımlar ilk yarıyıldan göre yüklü bir müfredat olmuş. Birinci yarıyıldan uygulanabilir olduğunu düşünmüyorum. Nihayetinde perdesiz bir çalgıda özellikle sıfırdan gelen bir öğrenci için ilk yarıyıldan yapılabilecek çalışma boş tel çalışmalarıdır. Bu yarıyıldan bir gam belki bitirilebilir. Hele ki müfredatta geçen gurbet havası kazanımı dördüncü yarıyıldan belki kazanılabilir. Çünkü bu tavır kolay kazanılabilecek bir kazanım değil. Birinci yarıyıl için yüklü bir müfredat*

sadeleştirilmesini öneririm. Birinci yarıyıldaki kazanımlar kâğıt üzerinde yazılmış fakat gerçekte uygulanabilmesi zor bir kazanım.

Kemane eğitimcilerinin cevaplarına göre, müzik eğitimi anabilim dalları programında açıklanan kemane müfredatının birinci yarıyıl kazanımlarının hem seviye olarak hem de süre olarak elde edilebilecek kazanımlar olmadığı anlaşılmaktadır. Uzmanlar özellikle tavr konusunda birinci yarıyılın çok erken olduğunu bu yarıyıldan daha çok tutuş, oturuş gibi temel kazanımlar ile boş tel ve basit dizilerle ezgi çalışmalarına yer verilebileceğini dile getirmişlerdir. Müfredatla ilgili problemlerin kemanenin perdesiz bir çalgı olmasının göz ardı edilmesinden kaynaklandığı düşünülebilir.

4.2.4. Alt Tema : “İkinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirmesi”

TEMA 4: *İncelediğiniz müfredatın ikinci yarıyıldan bulunan “transpoze” hedefi, sizce başka hedeflerle birlikte bir yarıyıldan elde edilebilecek bir kazanım mıdır?*

Tablo 23: İkinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Yarıyıldan Uygun Bir Kazanım	0	0
Yarıyıldan Uygun Bir Kazanım Değil	6	100
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Aktarımlı çalabilmek için çalgıda belirli bir zamanın geçirilmesi gerekmektedir. En azından temel makamların ve örnek eserlerin geçildiği varsayılmalıdır.*

Görüşmeci 2: *Transpoze olayı bir yarıyıldan edinilecek bir kazanım değildir. Başka hedeflerle birlikte hiç değildir. Zaman ve bilgi birikimiyle elde edilebilecek bir kazanımdır. Teorik olarak bir yarıyıldan halledilebilecek bir kazanım olarak görülse de uygulamada uzun yıllar isteyen bir kazanımdır.*

Görüşmeci 3: *Transpoze hedefi öğrencinin çalgıya hâkimiyetine bağlı olmalıdır. Daha önceden bu çalgıyı öğrenmiş ve belirli bir düzeyde çalgıda hakimiyet sağlamışsa öğretilmeli, aksi takdirde öğretilmemelidir.*

Görüşmeci 4: *Transpozeden kastımız eğer bir eserin bir oktav pesten çalınması ise programda ikinci dönemde yer alabilir. Fakat eserlerin bunun dışında bir perdeye transpoze edilmesi için çalgı icrasında belli bir temel oluşturulmuş ve makamsal anlayış kazanılmış olması gerekir. Öğrenci öncelikle eserleri yerinden çalmalıdır. Burada oluşturacağı yeterlilikle farklı perdelere transpoze yapabilecektir. Transpoze sadece bir dönemde yapılmamalıdır. Üçüncü veya dördüncü dönemlerden başlayarak her dönemde farklı perdelere transpozeler yapılabilir.*

Görüşmeci 5: *Bu durumda çok erken. Öğrencinin daha önceden kemane hâkimiyeti var ise olabilir. Ama sıfırdan gelen bir öğrenci için çok zor bir durum.*

Görüşmeci 6: *Transpoze ikinci veya üçüncü yılda gösterebildiğimiz bir kazanım. Bu yarıyıldan uygulanamaz. İkinci yarıyıl kazanımlarında geçen uzun hava türlerini kazandırmak da çok zor. Uzun hava olgusu bir açış anlamına gelmektedir. Açış olgusu da en üst mertebelerden biridir. Bu olgu ezgi motiflerini ve belleğini gerektirir, çalgı hâkimiyeti gerektirir, entonasyon probleminin olmamasını gerektirir. Bu kazanımlar çok basitmiş gibi algılanıyor ama zor kazanımlar. İkinci yarıyıldan transpozelerin ve yanındaki kazanımların uygulanabileceğini sanmıyorum.*

Kemane eğitimcilerini soruya verdikleri cevaplara göre, transpoze kazanımının ikinci yarıyıldan elde edilebilecek bir kazanım olmadığı görüşü ortaya çıkmıştır. Bunun yanında uzun hava ve açış olgularının da bu yarıyıldan elde edilebilecek kazanımlardan olmadığı anlaşılmaktadır. Bu kazanımların, öğrencinin çalgısında belli bir uzmanlığa ve mertebeye erişmesinden sonra gerçekleşebileceği bu sebeple önceden kemane çalıp belirli bir düzeye gelmiş öğrenciler dışında bu yarıyıldan bahsi yapılan kazanımların elde edilmesinin mümkün olmayacağı söylenebilir.

4.2.5. Alt Tema : “Üçüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 5: *İncelediğiniz müfredatın üçüncü yarıyılında kemane çalgısının kendi yöresi dışında, bir yarıyıl boyunca halay formundan kazanımlar elde etmesini nasıl yorumluyorsunuz?*

Tablo 24: Üçüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Yarıyıla Uygun Bir Kazanım	3	50
Yarıyıla Uygun Bir Kazanım Değil	3	50
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Kemanenin ulusal bir çalgı olarak görülmesinde ve diğer THM türlerinin icrasında kullanılmasında bir sakınca görmüyorum. Gerekli görülür ise bir dönem bir bölge için ayrılabilir.*

Görüşmeci 2: *Kabak Kemane sazı Yurttan Sesler Korosuyla birlikte ulusal düzeye ulaşmıştır. Her yöreden ezgilere eşlik etmiştir. Bu konuda ulusala yaklaşmak gerektiğini düşünüyorum. Her yörenin kendine has bir tavrı vardır ve kabak kemane icracılarına farklı kazanımları olacaktır.*

Görüşmeci 3: *Açıklanan müfredat yerine öğrencinin yeteneği ve çalgıya hâkimiyeti doğrultusunda; Teke yöresi ezgileri ve zeybekler öğretilmesi çalgının asıl çıkış noktası olan bölgenin öncelik olarak öğrenciye tanıtılması hususunda daha uygun olabilir.*

Görüşmeci 4: *Kemane günümüzde nerdeyse bütün yörelerin icrasında kullanılmaktadır. Bu yüzden halay formu üçüncü yarıyıldan öğrenilebilir.*

Görüşmeci 5: *Bu durumda çok erken. Çünkü öncelikle kemanenin ait bölgeyi tam olmasa da öğrenciye benimsetmek gerekir. Bu da Teke ve Ege yöresini içine alıyor. Yöre çok zengin birçok şey eksik kalır.*

Görüşmeci 6: *Halay formu ilk yarıyıldan verilmesi gereken bir kazanımdır. Müfredatta ters bir ilerleme görünmektedir. Halaylar genelde 2/4 lük basit kalıplarda olduğu için konservatuvarların bağlama müfredatlarında da ilk yarıyıldan yer almaktadır. Bu kazanımları, diziyi ve si bemol 2 perdesini tanıması için birinci ve ikinci yarıyıldan veriyoruz.*

Cevaplara göre, kemane eğitimcilerinin bir kısmı üçüncü yarıyıldan halay formunda ezgilerin çalınmasını doğru bulurken bir kısmı da birinci yarıyıldan bu ezgilerin çalışılmasının daha doğru olacağını düşünmektedirler. Müzik eğitimi

anabilim dalları müfredatında bireysel çalgı kemane için hazırlanmış üçüncü yarıyıl içeriğinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiği söylenebilir.

4.2.6. Alt Tema : “Dördüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 6: *İncelediğiniz müfredatın dördüncü yarıyılında belirtilen hedefler arasında “Misket dizisi ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu diziyi öğrenme” hedefi yer almaktadır. Bu hedefi kazandırmada öğrenci, sizce kemanenin akort sisteminin değişmesine yönelik artı bir kazanım elde edebilir mi?*

Tablo 25: Dördüncü Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Evet	4	66,67
Hayır	2	33,33
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Akort düzenleri başlı başına ayrı bir konudur ve dönemlere yayılarak öğretilmesi gerekmektedir. Farklı akort düzenlerinin öğrencilerin gelişimini olumlu yönde etkileyeceğini düşünüyorum.*

Görüşmeci 2: *Yazılan kazanıma göre artı bir kazanım yok. Fakat ben farklı akort sistemleriyle eserleri icra ettirerek öğrencilerime bu kazanımı sağlıyorum.*

Görüşmeci 3: *Bu yarıyıldan öğrenci La (Dügâh) perdesinde karar veren eserlerin icrasına yeni yeni alıştığı için Misket dizisindeki eserlerin normal şartlarda (yeteneği ve algılaması normal seviyelerde olan öğrenciler için) altıncı veya yedinci yarıyıldan öğretilmesi daha uygun olur.*

Görüşmeci 4: *Eğer “misket düzeni” olarak adlandırdığımız tizden pese doğru “re la re fa#” şeklinde akortlanan düzen öğrenciye öğretilcekse kazanım elde edilir. Fakat konular arasında düzen konusu geçmediği için eserlerin “re la re la” düzeninde çalındığını söyleyebiliriz. Bu yüzden düzenin değişmesine yönelik artı bir kazanım elde edilmediğini söyleyebiliriz.*

Görüşmeci 5: *Belli bir seviyeye geldi ise kazanım elde eder. Diğer dönemlerde her şeyi bitirmiş olup, hazır hale gelmiş olması lazım. Eğer bütün dönemlerdeki*

kazanımları elde etmiş ise elde edebilir. Ancak bu süre zarfında yöreyi benimsemesi gerekiyor. Benimsememesi durumunda birçok şey eksik kalır.

Görüşmeci 6: *Misket çalışmalarında akort değişikliği yapmıyoruz. Sol kararlı makam dizilerinde bazen değiştiriyoruz. En pes teli fa# sesine çekmiyoruz. Misket makamı kazanımı dördüncü yarıyla uygun görüyorum.*

Kemane eğitimcilerinin soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda, öğretim elemanlarının çoğu öğrencilerinin gelişmesi ve çalgı hâkimiyeti oluşması için farklı düzenlerde çalışmalar yaptıklarını belirtmişlerdir. Ancak müfredatta düzenlerle ilgili bir içerik olmadığından misket dizisi olarak adlandırılan makamsal yapının paralelinde bir düzen anlayışından bahsetmenin mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır. Diğer taraftan kemanenin farklı akortlarla çalınmasına dair çalışmaların bütün yarıyillara yayılması gerektiği, faydalı olduğu ve dördüncü yarıyılın misket düzeni çalışmaları için erken olabileceği dile getirilmiştir. Bir uzman da misket dizisi olarak adlandırılmış olan makamsal yapının seslendirilmesinde düzen değişikliği yapmadan kemaneyi kullandıklarını belirtmiştir. Bu görüşler dördüncü yarıyılta belirtilen hedefin, düzen fikri ile ilgili öğrenciye ayrıca bir katkısı olamayabileceği düşünülebilir.

4.2.7. Alt Tema : “Beşinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 7: *İncelediğiniz müfredatın beşinci yarıyılında “Garip dizisine yönelik seyir çalışması” yer almaktadır. Seyir çalışmasında, izlediğiniz yol ve dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?*

Tablo 26: Beşinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Dinletme Tekniği Uygulanmalıdır.	1	16,67
Makama uygun dizi ve eser çalışmaları yapılmalıdır.	4	66,66
Yapılamaz, kazanım bu yarıyla uygun değildir.	1	16,67
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Öncelikle “seyir” kelimesi yerine “açış” kelimesinin doğru olduğunu düşünüyorum. Kemane THM de kullanılan geleneksel bir çalgı olmasından dolayı müfredatın içerisinde “yöresel açışlar” olarak ayrı bir konu olmalıdır. Her*

bölgenin geleneksel ustalarının eski kayıtlarını dinleterek müzikal alt yapı oluşturulduktan sonra açış çalışmaları yapmak doğru olacaktır.

Görüşmeci 2: Öncelikle Hicaz makamını tam olarak öğretmeye çalışırım. Sonra örnek seyirler yaparım. Ardından farklı icracıların seyirlerini dinletirim. Bunların ardından öğrenci önce taklit yeteneğini kullanarak aynılarını yapmaya çalışacaktır. Daha sonra tecrübeyle kendi seyir karakterini oluşturacaktır.

Görüşmeci 3: Seyir çalışmalarında öğrenciye öncelik olarak makamın teorisinin öğretilmesine, bu makamda gam, etüt ve makamın daha iyi anlaşılması için örnek eserlerin icrasının öğretilmesine dikkat ederim. Ayrıca, varsa kaynak kişilerin vokal veya çalgı icralarının dinletilmesine önem veririm.

Görüşmeci 4: Seyir çalışması yaptırmıyorum çünkü müfredatta öğrencinin seviyesi itibariyle bazı konulara öncelik verilmelidir. Burada sadece açış çalışmaları yapılabilir. Bu kadar yoğun bir müfredatta seyir çalışmalarının işlenmesinin zor olduğunu düşünüyorum.

Görüşmeci 5: Öncelikle garip dizi, garip ayağı dediğimiz dizi bir önceki yarıyıl kazanımlarından önce olması gerekmektedir. Çünkü bu dizi daha sık kullanılan ve bütün yörelerde kullanılan bir dizi. Makama uygun örnek eser çalışmaları ile pekiştirilebilir. Ancak bu kazanımın daha önceki yarıyıllarda olması gerekmektedir.

Görüşmeci 6: Müfredatta bu yarıyla kadar tavır olarak ilerleme gözükiyor. Dizi çalışmasına yönelik çalışmaların daha önceden başlaması gerektiğini düşünüyorum. Bu çalışmaların ardından tavıra yönelik çalışmalara yer verilmesi daha uygun olacağı kanaatindeyim. Geç kalınmış bir kazanım. Bu yarıyıldan itibaren tabii ki yapılabilir. Dizi çalışmalarının ardından eser çalışmaları yapılabilir.

Görüşler doğrultusunda, garip dizisine yönelik seyir çalışmasında çoğu öğretim elemanı, makama uygun dizi çalışmalarının ardından eser çalışmaları yapılmasını belirtmişlerdir. Bu kazanımların elde edilmesinden sonra seyir çalışmalarının yapılabileceğini söylemişlerdir. Bir görüşmeci seyir çalışmasına

başlamadan önce dinletme tekniğine başvurduğunu, bir görüşmeci ise seyir çalışmasının müfredattaki yarıyla uygun olmadığını belirtmiştir. Veriler ışığında, dizi, makam ve seyir çalışmalarının kemane eğitiminde mümkün olduğunca erken başlaması gerektiği söylenebilir.

4.2.8. Alt Tema : “Altıncı Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 8: *İncelediğiniz müfredatın altıncı yarıyılında “horon formu ve Karadeniz yöresi”ni kazanımlarda görmekteyiz. THM'nin bir diğer yaylı çalgısı olan kemençenin bu yöreye hâkimiyeti kaçınılmaz iken, kemane müfredatında horon formu ve Karadeniz yöresinin işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Tablo 27: Altıncı Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Öğrencinin Repertuarına ve Çalgı Hâkimiyetine Katkısı Vardır.	2	33,34
Teknik Açıdan Yetersizdir.	2	33,33
Hedeflenen Kazanımı Öğrenciye Tam Anlamıyla Kazandırmamaktadır.	2	33,33
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Daha önce de bahsettiğim gibi kemane çalgısını ulusal olarak gördüğümüzde Karadeniz bölgesi eserlerini icra etmesinde bir sakınca olmayacağı düşünülebilir. Fakat her bölgenin geleneksel yaylı çalgısının tekniklerinin kendine özgü olduğu düşünüldüğünde, bu tekniklerin ancak yüzeysel aktarılabilirliğini öngörmekteyim.*

Görüşmeci 2: *Yedi zamanlı eserlerde yay çalışmaları önem arz etmektedir. Çok sesli formu oluşturmak biraz zor olacaktır. Fakat acelite ve yay çalışmaları bakımından gerekli olduğunu düşünüyorum.*

Görüşmeci 3: *Altıncı yarıyıldaki Karadeniz bölgesi müzik kültürüne ait türlerde eserlerin öğrenimi, öğrencinin çalgı hâkimiyeti ve repertuarının genişlemesi açısından destekleyici olacaktır.*

Görüşmeci 4: *Kemane günümüzde bütün yörelerin icrasında kullanılmaktadır. Tabii Karadeniz kemençesi gibi yöreyi icra edemeyiz. Fakat o yörenin melodileri çeşitli uyarlamalarla kemane icrasında kullanılabilir. Örneğin Giresun Karşılması kemane icrasına çok yakışmaktadır.*

Görüşmeci 5: Gösterilebilir, dinletilebilir ve öğretilebilir. Kemanede de yapabildiği ya da uyarlayabildiği kadar gösterilir. Ama her zaman her şey işini yapmalı. Örneğin horonu kemanede ne kadar çalarsan çal bir kemençe gibi olmayacaktır. Altıncı yarıyıldaki bu hedef çok erken bir hedefdir. Bu hedefe gelene kadar yapılması gereken çok şey var.

Görüşmeci 6: Örnek olarak işlenebilir. İcra anlamında kabak kemane bu yörede kemençenin yerini hiç bir zaman alamaz almaması da gerekiyor. Akort sistemine yönelik çalışma yapılabilir ancak başlı başına bir konu olarak alınabileceğini düşünmüyorum. Tavır olarak yol havası formunu kabak kemanede göstermek zor bir durum. Çünkü çalgıya olan hâkimiyet dışında kemane de çift tel basmak klavye yapısından dolayı hem zor hem de tek teldeki entonasyon sorununu düşünürsek bu sorunla çift telde karşılaşmamak elde değil. Tercih edilir bir durum değil. Bu anlamda yol havasını kabak kemane de uygulamak çok zor bir şeydir

Görüşmecilerin tamamı, bu yarıyıldaki kazanımların işlenebileceği görüşünü savunmaktadır. Fakat Karadeniz yöresi ve horon formunun tam anlamıyla kazandırılmayacağını, örnek olarak olabildiğince uyarlanabileceğini ve yöre türküleri açısından repertuvar olarak bir kazanım elde edilebileceğini belirtmişlerdir. Kazanımların Karadeniz yöresine ait olan kemençe çalgısına daha uygun olduğu, kemane çalgısının yapısal formunun çift telde icraya uygun olmadığı ve entonasyon sorunları yaratacağı düşüncesi ile elde edilemeyeceği söylenebilir.

4.2.9. Alt Tema : “Yedinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi”

TEMA 9: *İncelediğiniz müfredatın yedinci yarıyılı nasıl değerlendiriyorsunuz? Önerileriniz nelerdir?*

Tablo 28: Yedinci Yarıyıl Kazanımlarının Değerlendirilmesi	f	%
Kazanımlar Uygundur.	1	16,66
Kazanımlar Kısmen Uygundur ve Geliştirilmelidir.	2	33,34
Kazanımlar Uygun Değildir.	3	50
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Yedinci yarıyıl için uygun olduğunu düşünüyorum. Bunların dışında farklı müzik türlerinden örnek eserler de müfredata eklenebilir. Örneğin; saz semaisi, longalar, sirtolar ve farklı çalgılar için düzenlenmiş besteler olabilir.*

Görüşmeci 2: *Genel anlam itibarıyla sıkıntılı bir çalışma. Yedinci yarıyıldan itibaren bu sıkıntılar bulunmakta. Bu yarıyıldaki kazanımların yerinde ve zamanında olmadığını düşünüyorum.*

Görüşmeci 3: *Kazanımlar bu yarıyıla uygun bir şekildedir. Ancak yedinci yarıyıldan itibaren bar, semah ve uzun hava türleriyle barak ve bozlak icrasının öğrenimi, öğrencinin çalgı hakimiyeti ve repertuvarının genişlemesi açısından çok önemlidir ve kesinlikle türlerin yörelerindeki icra şekilleri baz alınarak öğretilmelidir.*

Görüşmeci 4: *Bar ve semah formlarının yedinci dönemde yer alması pek uygun değildir. Çünkü yedinci yarıyıldan itibaren çalım zorluğu olan eserlerin seçilmesi gerekmektedir. Bar ve semah formu dördüncü ya da beşinci dönemde işlenebilir. Fakat barak ve bozlak yedinci dönem için uygundur. Çünkü bu iki uzun hava formunun icrasında belirgin zorluklar vardır.*

Görüşmeci 5: *Barak ve bozlakların, Arguvan ve Karadeniz kazanımlarının öncesinde olması gerekmektedir. Çünkü kemanede barak ve bozlaklar daha önemlidir. İcra olarak daha çok seslendirilmektedir. Bu kazanımın daha önceki yarıyıllara alınması gerekmektedir.*

Görüşmeci 6: *Bozlak ve barak uzun havalarına açış yaptırmak bizim dört yılda bile yaptırabildiğimiz bir kazanım değildir. Kabak kemane ile ilgili yüksek lisans ve doktora üzerine bir bölüm açılrsa, bozlak, barak, gurbet havası ve uzun hava açışı üzerine çalışmalar bu seviyede yapılır düşüncesindeyim. Lisans düzeyindeki öğrenciye bu kazanımları elde ettirmek kolay değildir. Bu kazanımlar uygulanabilir durumda değil.*

Kemane eğitimcilerinin soruya verdikleri cevaplar doğrultusunda, kazanımların bu yarıyıla uygun olmadığı ve hedeflerin kazanılmasının oldukça zor olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte iki eğitimci kazanımlarda bazı değişiklikler

yapılarak hedeflerin gerçekleştirilebileceği düşüncesindedirler. Alandaki tecrübeli eğitimcilerin görüşleri dikkate alındığında haftalık bir saat bireysel çalgı dersi ile müfredatta açıklanan yedinci yarıyıl hedeflerinin yeterince gerçekçi olmadığı söylenebilir.

4.2.10. Alt Tema : “Hedefe Göre Değerlendirme ve Öneriler”

TEMA 10: *Bu kemane müfredatının kemane öğrenimi/öğretimi çerçevesinde yeterliliğini bir müzik öğretmeni yetiştirme hedefine göre nasıl değerlendirirsiniz? Bunun dışında genel olarak eklemek istedikleriniz var mıdır? Var ise nelerdir?*

Tablo 29: Hedefe Göre Değerlendirme ve Öneriler	f	%
Eğitim-Öğretime Uygundur.	0	0
Eğitim-Öğretime Uygun Değildir.	3	50
Gözden Geçirilip Yeniden Yapılandırılmalıdır.	3	50
Toplam	6	100

Görüşmeci 1: *Bu müfredattaki en büyük problem seviye bakımından doğru oluşturulmamasıdır. Kolaydan zora ilkesi baz alınarak tekrar kurgulanırsa daha verimli olacağı düşüncesindeyim. Bir diğer husus ise akademik olarak geçerliliğini yitirmiş olan ayak kavramının sıkça kullanılmasıdır. Bunun yerine daha geniş ve kapsayıcı olan makam kavramı daha uygun olacaktır. Farklı yörelerdeki akort düzenleri hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir.*

Görüşmeci 2: *Genel anlamda sıkıştırılmış bir program olmuş. Yukarıda bahsettiğim gibi önce yay ve baskı çalışmaları, daha sonra tam ve yarım seslerle makam çalışmaları, daha sonra da tavır çalışmaları ve kondisyon çalışmalarına ağırlık verilebilir. Dizi kavramı yanlış kullanılmış. Genel anlamda yapalım diye yapılmış bir çalışma. Uzman kişilere danışılmış mı bilmiyorum fakat amatörce yapılmış bir çalışma gibi duruyor.*

Görüşmeci 3: *Belirtilen müfredat biraz düzenleme ve tarafımda belirtilen ek önerilerle kabak kemane icracısı yetiştirilmesine ilişkin uygundur, fakat kabak kemanenin bir müzik öğretmenine derslerinde eşlik çalgı olarak düşünüldüğünde; öğrencilerin müzik dersine daha iyi adapte olabileceği farklı kültürlere ait halk*

şarkıları ve Türk Müzik kültürü içerisinde uygun olan eserler tespit edilip eklenmesi daha uygun olur.

Görüşmeci 4: *Bu programda form ve dizi üzerinden bir anlatım yapılmıştır. Ayrıca transpoze ve seyir çalışmaları yapılmış ve yöresel ifadelerin formlar üzerinden öğretildiği görülmüştür. Fakat gurbet havalarının ve ağır zeybeklerin birinci dönemde işlenecek kadar kolay olmaması ve bar ve semah formlarının yedinci dönem içinde yer alacak kadar zor olmamaları nedeniyle programda form yapılarının kolaydan zora doğru sıralanmadığı görülmüştür. Eğer formlar üzerinden bir işleyiş uygulayacaksak formları kolaydan zora doğru sıralamalıyız. Bu durum teknikler açısından da uygulanmalıdır. Örneğin birinci dönemde vibrasyon tekniğinin kullanımı zordur. Vibrasyon çalgıya yönelik belli bir hâkimiyet kazandıktan sonra ikinci veya üçüncü dönemden itibaren ancak öğretilir. İcra tekniklerinin programda çok az yer aldığı görülmektedir. Ayrıca dizi adlandırmalarında artık makam terimi kullanılmalıdır. Program oluşturulurken terimsel ifadelerin güncel olarak kullanılması gerekir. Bu konu başlıklarıyla program değerlendirildiğinde müzik eğitimi için yeterli olmadığı ortaya çıkmaktadır. Müzik öğretmenleri göreve başladıklarında çalgı icrasında genel olarak şu yeterliliklere sahip olmalıdır. Çalgının tarihsel değişimini ve fiziksel özelliklerini bilme, icra tekniklerini bilme ve uygulayabilme, iyi bir entonasyona sahip olma, transpoze yapabilme, eserlerin makamsal yapılarını bilme ve la, si, do, sol ve fa diyaz kararlı makamlardan örnekler çalabilme, farklı yörelerden icra yapabilme, iyi bir repertuara sahip olma, açış yapabilme, düzenleri bilme. Bu bağlamda müzik eğitimi programları yukarıda belirtilen konu başlıklarından oluşturulmalıdır. Fakat bu konu başlıkları program içerisinde kolaydan zora doğru sıralanarak yer almalıdır.*

Görüşmeci 5: *Bir kemane icracısı yetiştirme çerçevesinde yetersiz bir program. Bunun sebebi de çok hızlı bir program olması. Bu kadar hızlı geçişler olmamalı ve daha uzun zamana yayılmalı. Dünya değişince çalma şekilleri de değişti. Kabak kemane deyince akla gelen ilk şey Gurbet ve Teke havalarıydı. Ama*

şimdi saz eserleri ve sanat müziği taksimleri yapılabiliyor. Her şey çalınabiliyor. Bu eserlerde programda yer alabilir. Bu müfredat tam anlamıyla uygulanamayabilir.

Görüşmeci 6: *Kazanımlar tavrı üzerinden yapılacak ise bazı tavırlar müfredatta bulunmuyor. Silifke yöresi, Konya tavrı, Yozgat tavrı gibi tavırlar eksik kalmış. Bunlar eklenebilirdi. Müzik öğretmeni yetiştirme açısından kabak kemane çalgısının burada bir çalgı olarak yer alması mutlaka katkı sağlayacaktır. Ancak bu müfredat benim görüşüme göre çeşitli hatalar barındırmaktadır. Derse kabak kemane üzerine eğitim almış uzmanların girmesi taraftarıyım. Eksikliklerin tamamlanması durumunda olumlu yol kat edileceği görüşündeyim.*

Kemane eğitimcileri, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların kemane dersi müfredatının genel olarak ağır olduğu, yeterli ve uygun sıralamada olmadığı, hedeflerin birbirini desteklemediği şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Müfredatın alanında uzman kişiler tarafından gözden geçirilip, basitten karmaşığa, kolaydan zora ve yakından uzağa ilkeleri doğrultusunda eğitim-öğretim sahasına sunulması gerektiği fikrinde buluşmuşlardır. Müfredat incelendiğinde, tavrı üzerine yoğunlaşıldığı, ama birçok tavrın (Konya, Silifke, Yozgat, Azeri vb.) kazanımlarda yer almadığı, bu eksik tavırların hedeflere eklenmesi gerektiği söylenebilir. Ulusal bir çalgı olan kemanenin müfredatına, farklı formlardaki (saz semailer, peşrevler, longalar ve dünya klasikleri vb.) eserlerin eklenmesinin çalgıya olan hâkimiyet ve repertuar dağarcığının gelişmesi açısından önemli olduğu düşünülebilir.

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda kemanenin müzik eğitimi anabilim dalları programında yer almasıyla ilgili olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

-Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların müfredatlarında kemane çalgısının yer alması; çalgının yaygınlaşmasını ve çalgı hakkında üretilecek akademik çalışmaların ve eğitim-öğretim materyallerinin artmasını sağlayacaktır.

-Kemane çalgısı, geleneksel müzik kültürümüzü tanıtmada ve gelecek nesillere aktarmada öncülük yapabilecek özelliklere sahip olduğu gibi bütün müzik tarz ve türlerinde de kullanılabileceğinden müzik öğretmenlerinin mesleklerinde rahatlıkla faydalanabileceği bir çalgıdır.

-Müzik öğretmenlerinin kemaneyi mesleklerinde kullanması sayesinde ülke çapında çocuklarımız erken yaşlarda bu çalgıyla tanışacak ve bu sayede çalgıya dönük ilgi olumlu ve somut sonuçlara dönüşecek şekilde artacaktır.

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda müzik eğitimi anabilim dalları programında açıklanan bireysel çalgı kemane dersi müfredatıyla ilgili olarak;

-Müzik eğitimi anabilim dalları programları için açıklanan kemane müfredatına dair kazanımların; haftalık ders saati, dönemlik ders haftası ve toplam yarıyıl çerçevesinde elde edilmesinin oldukça zor olduğu,

-Yarıyıllara göre belirtilen hedeflerin önceki yarıyıllara uygun ilerlemediği,

-Türk halk müziği ve kemane için önemli olan bazı önemli hedef ve kazanımların müfredatta yer almadığı,

-Yıllarca Türk halk müziği alanında süren ayak-makam tartışmalarını yeniden gündeme getirecek şekilde teorik açıklamaların ve tanımlamaların olduğu,

-Müzik eğitimi anabilim dalı programının genel hedefleri ile kemane çalgısının teknik boyutları ele alınarak müfredatın yarıyıllara göre; hedef, kazanım, seviye ve içerik açısından alan uzmanları eşliğinde gözden geçirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

-Kemane çalgısı müzik eğitimi anabilim dallarında tanıtılmalı ve teşvik edici çalışmalar (atölye, dinleti, tanıtım videoları vb.) yapılmalıdır.

-Güzel sanatlar liselerinde kemane çalgısı ile ilgili tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalar yapılmalıdır.

-Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu müzik dersi müfredatının, diğer çalgılarla birlikte kemane çalgısına uygun bir şekilde düzenlenmelidir.

-Müzik eğitimi anabilim dalları programında açıklanan kemane müfredatı hedef, ilke ve amaçlar ile çalgının teknik boyutu gözetilerek alan uzmanlarının desteğiyle yeniden düzenlenmelidir.

-Kemane eğitim-öğretiminde kullanılabilecek yeni metodolojik çalışmalar teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

-Gerek güzel sanatlar liselerinde gerekse de müzik eğitimi anabilim dallarında kemane alanında eğitim verecek eğitimci ihtiyacının karşılanması için, öncelikli olarak bu alanda eğitim veren konservatuvar ve güzel sanatlar fakültelerinden yararlanılmalı, devamında da yeni yetişecek kemane eğitimcilerine istihdam sağlanması hususunda çalışmalar yapılmalıdır.

-Müzik eğitimi anabilim dalı programında kemane gibi yeni tanımlanmış diğer geleneksel çalgılarımızın müfredatlarıyla ilgili benzer araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Açın, S. Yücel (1993). *Türk Halk Müziği Yaylı Sazlarından Kemanenin Doğuşu, Yapımı Ve Ailesinin Oluşması*, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Akyol, Aslan (2017) *Kabak Kemanenin Dünü Bugünü ve Yarını*, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, Cilt 3, Sayı 1, 163-181.

Bircan, O. (2010). *Kemane İcrasında Artikülasyon Ve Yay Uygulamaları*, Yüksek Lisans Tezi, HALIÇ ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çakmakoğlu, B. (2017). *Kastamonu Yöresi Geleneksel Müzik Pratiklerinde Kemâne*, Doktora Tezi, EGE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Çelik, Ö. (2009). *Türk Dünyasında Üç Yaylı Çalgı Kulkobız, Kamança ve Kabak Kemane Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, EGE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Çelik, Ö. (2018). *Batı Anadolu'da Kabak Kemane ve İcra Geleneği*, Doktora Tezi, EGE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Dincel, D. (2018). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Kemane Eğitiminin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Eşigül, T. (2018). *Orta Anadolu Abdalları'nın Keman İcrâ Özelliklerinin Tespiti Ve Kabak Kemane'ye Uyarlanması*, Doktora Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara

Güvenç, B. (1979). *İnsan ve Kültür*. Remzi Kitabevi Yayınları, 3. Basım. İstanbul: Evrim Matbaacılık

Kulaboğa, A. H. (2007). *Ege Bölgesi Türkülerinin Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Müziği Bölümünde Verilmekte Olan Kabak Kemane Eğitimine Uygulanabilirliği Ve Bu Çalışmanın Uzmanlar Tarafından*

Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.

Özdek, A. (2012), *Ulusal Müzik Eğitiminde Halk Müziğinin Yeri: Türkiye-Azerbaycan Örneği*, Doktora Tezi, NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Patton, M.Q. (1987). *How To Use Qualitative Methods In Evaluation.* Newbury Park, CA: Sage.

Sezer, S. (2016). *Kabak Kemane İle Azeri Kamançası'nın Yapı Ve İcra Tekniği Açısından Karşılaştırılması*, Yüksek Lisans Tezi, FIRAT ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Şener, G. (1994). *Türk Halk Müziği Yaylı Sazlarından Kemane'nin Yapısı-Pozisyon Problemleri ve Eğitimi*, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Şener, G. (2019). Kabak Kemane'nin Tarihsel Süreci Ve Bugünü/Kabak Kemane's Historical Process And Present. *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken/Journal Of World Of Turks*, 11(1), 227-246.

Şimşek, M. (2013). *Teke Yöresi Burdur İli Mahalli Kemane İcracılarının Yöresel Kemane Çalım Teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi, HALIÇ ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yeğin, V. (1994). *Kemanede Yeni Yapım Teknikleri*, Yüksek Lisans Tezi, İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemler* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Yürek Şen, A. (2017). *Kabak Kemane Çalgısı İçin Başlangıç Düzeyinde Bir Çalışma Sistematigi Önerisi*. Yüksek Lisans Tezi, ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

EKLER

EK-1

ARAŞTIRMA KONUSU

" Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri Ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi"

Başlangıç - Bitiş:/...../..... -/...../.....

Görüşmeci.....

GİRİŞ

Yapılan bu çalışma, ülkemizde eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları programlarında; kemanenin çalgı olarak kullanılmasının önemi ve gerekliliği; kemane çalgısı için hazırlanan müfredatın, kemane çalgısının öğretimi ve müzik öğretmenliği donanımları ve ihtiyaçları bakımından yeterliliği konularında, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında Türk halk müziği alanında çalışmalarını yürüten öğretim elemanlarının, konservatuar ve güzel sanatlar fakültelerinde lisans düzeyinde kemane eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerinin toplanması ve değerlendirilmesi amacı ile planlanmıştır. Araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, bundan sonra verilecek kemane eğitimi etkinliklerinin niteliğinin arttırılmasına katkıda bulunacağı ümit edilmektedir. Bu nedenle sizin, kemane ve müfredatı ile ilgili düşünceleriniz, bununla birlikte beklentileriniz çalışmanın geçerliliği açısından çok önemlidir.

Sizlerden edinilen bilgilerin tümü gizlidir. Bu bilgileri, araştırmacıların dışında herhangi birinin görmesi mümkün değildir. Ayrıca araştırma sonuçlarını yazarken görüşülen bireylerin isimleri kesinlikle rapora yansıtılmayacaktır.

Teşekkür ederim.

Mustafa Atakan TÜRÜDÜ

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

GÖRÜŞME SORULARI - 1

Değerli Öğretim Elemanı;

1. Cinsiyetiniz : Bay () Bayan ()
2. Yaşınız :
3. Mesleki Tecrübeniz :
4. Mezun Olduğunuz Okul / Bölüm :
.....
.....
5. Eğitim Durumu : Lisans () Yüksek Lisans () Sanatta Yeterlilik ()
Doktora ()
6. Görev Yaptığınız Kurum :
.....
.....
7. Lisans Eğitimindeki Meslek Çalgınız / Bireysel Çalgınız :
.....
.....
8. 2018-2019 akademik yılı başından itibaren eğitim fakültelerinde yürütülen programların yeniden yapılanması çerçevesinde müzik eğitimi anabilim dalı programlarında bireysel çalgı dersi içeriğinde kemane çalgısı için de ders müfredatı tanımlaması yapılmıştır. Bu konu ile ilgili neler söylemek istersiniz? Bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?
9. Sizce kemane çalgısı bir müzik öğretmenin mesleğinde kullanabileceği özellikleri taşıyor mu? Neden?
10. Geleneksel halk müziği çalgılarının bu yeni programda tanımlanması yönündeki düşünceleriniz nelerdir?
11. Bu dersleri kimin yürütmesi gerektiği ve bu dersi yürütecek öğretim elemanı istihdamlarının nasıl sağlanabileceği konusundaki düşünceleriniz nelerdir?
12. Sizce bütün müzik eğitimi anabilim dallarında kemane eğitimi verilmeli midir? Neden?

13. Halk müziğinin temel çalgısı olan ve hâlihazırdaki programlarda öğretimi yapılan bağlama/saz programı ile kıyaslandığında kemane programını amaç-hedef, davranış açısından nasıl değerlendirirsiniz?
14. Kemane eğitimi-öğretimi için gerekli metodolojik materyaller konusundaki önerileriniz nelerdir?
15. Kemane çalgısının bireysel çalgı olarak müfredata alınmasının müzik eğitimi anabilim dallarındaki Türk halk müziği derslerine etkileri neler olabilir?
16. Kemane çalgısının müfredatta yer almasının, akademik çalışmalara etkisi nasıl olur?

EK-2**ARAŞTIRMA KONUSU**

" Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumların Programlarında Kemanenin Yeri Ve Eğitim Müfredatının Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi"

Başlangıç - Bitiş:/...../..... -/...../.....

Görüşmeci.....

GİRİŞ

Yapılan bu çalışma, ülkemizde eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalları programlarında; kemanenin çalgı olarak kullanılmasının önemi ve gerekliliği; kemane için hazırlanan müfredatın, kemane çalgısının öğretimi ve müzik öğretmenliği donanımları ve ihtiyaçları bakımından yeterliliği konularında, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında Türk halk müziği alanında çalışmalarını yürüten öğretim elemanlarının, konservatuar ve güzel sanatlar fakültelerinde lisans düzeyinde kemane eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerinin toplanması ve değerlendirilmesi amacı ile planlanmıştır. Araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, bundan sonra verilecek kemane eğitimi etkinliklerinin niteliğinin artırılmasına katkıda bulunacağı ümit edilmektedir. Bu nedenle sizin, kemane ve müfredatı ile ilgili düşünceleriniz, bununla birlikte beklentileriniz çalışmanın geçerliliği açısından çok önemlidir.

Sizlerden edinilen bilgilerin tümü gizlidir. Bu bilgileri, araştırmacıların dışında herhangi birinin görmesi mümkün değildir. Ayrıca araştırma sonuçlarını yazarken görüşülen bireylerin isimleri kesinlikle rapora yansıtılmayacaktır.

Teşekkür ederim.

Mustafa Atakan TÜRÜDÜ

Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans öğrencisi

GÖRÜŞME SORULARI - 2

Değerli Öğretim Elemanı;

1. Cinsiyetiniz: Bay () Bayan ()
2. Yaşınız:
3. Mesleki Tecrübeniz :
4. Mezun Olduğunuz Okul / Bölüm :
.....
5. Eğitim Durumu: Lisans () Yüksek Lisans () Sanatta Yeterlilik ()
Doktora ()
6. Görev Yaptığınız Kurum :
.....
7. Lisans Eğitimindeki Meslek Çalgınız / Bireysel Çalgınız :
.....
8. 2018-2019 akademik yılı başından itibaren eğitim fakültelerinde yürütülen programların yeniden yapılanması çerçevesinde müzik eğitimi anabilim dalı programlarında bireysel çalgı dersi içeriğinde kemane çalgısı için de ders müfredatı tanımlaması yapılmıştır. Bu konu ile ilgili neler söylemek istersiniz? Bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?
9. Sizde kemane çalgısı bir müzik öğretmenin mesleğinde kullanabileceği özellikleri taşıyor mu? Neden?
10. Kemane müfredatı 1. yarıyıl kazanımları:

Kabak Kemane çalgısı hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi, Türk Halk Müziğindeki yeri, Kabak Kemane'nin yapımı ve başlıca icracıları, Kabak Kemane çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş özellikleri, Kabak Kemane'de akort, ses alanı ve pozisyonları, açık tellerde, uzun seslerle entonasyon, vibrasyon, gam çalışmaları ve kromatik ses egzersizleri, ve usul çalışmaları, düz kerem, Yahyalı kerem dizilerinde gam çalışmaları, zeybek formunun tanımlanması ve örnek eserlerinden dinletiler, ağır ve yarı ağır zeybek örnekleriyle, ege ve iç egeden seçilen örneklerin 6 tanıtılması ve tavrının geliştirilmesi ve yorumlanması, Gurbet havalarına yönelik

çalışmalar, Bölünmüş yay çalışmaları ve bunlara yönelik repertuvar çalışması.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 1. yarıyıl kazanımlarında "tavır geliştirilmesi ve yorumlanması" hedefler arasında yer almaktadır. Siz bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

11. Kemane müfredatı 2. yarıyıl kazanımları:

9 zamanlı usulün 8 ve 16'lık mertebelerindeki Kıvrak ve Çok Kıvrak Zeybek (Teke Zortlatmaları) örnekleri ile bu formlara ait tavırları geliştirme, Yanık Kerem dizisi ve örnek ezgilerle çalışmalar ile bu diziyi pekiştirme, Maya ve Ağıt çalışmaları ile bu Uzun Hava Formunu öğrenme, Teke ve yöresinden seçilen ezgilerin dinletilerek tanıtılması verilen örnek ezgilerin tavrına uygun çalınmasını kazanma, Transpoze çalışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar üzerinde çalabilmeyi kazanma, Bölümlü yay çalışmaları için egzersizler yay hâkimiyetini artırma.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 2.yarıyıldan bulunan "transpoze" hedefi, sizce başka hedeflerle birlikte bir yarı yılda elde edilebilecek bir kazanım mıdır?

12. Kemane müfredatı 3. yarıyıl kazanımları:

Bölümlü Halay örnekleriyle çalışmalar yaparak Halay formunu öğrenme, Beşiri, Kalenderi dizileri ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu dizileri öğrenme, Hoyrat örnekleriyle bu Uzun Hava formunu çalışma, Güneydoğu Anadolu yöresi ezgilerindeki tavır özelliklerinin tanıtılması ve çalgıda icrası bu yöreye olan tavır hâkimiyetini artırma, Transpoze çalışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar (tonaliteler) üzerinde çalabilmeyi kazandırma, Bölümlü yay egzersizleri yay hâkimiyetini artırma, Ezgi kalıplarıyla; yavaş, orta, hızlı tempo çalışmaları her metronomda icra imkanı sağlama.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 3. yarıyılında kemane çalgısının kendi yöresi dışında, bir yarıyıl boyunca halay formundan kazanımlar elde etmesini nasıl yorumluyorsunuz?

13. Kemane müfredatı 4. yarıyıl kazanımları:

Bengi, Mengi ve Dımıdan ezgi örnekleri ile çalışmalar, bu formları öğrenmesini sağlama, Misket dizisi ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu diziyi

öğrenme, Arguvan ağzı örneklemelerinin dinletilmesi ve uygulamalarıyla, bu yöre ağzı tavrı öğrenme, Doğu Anadolu yöresi ve çalgıda icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Transpoze çalışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar (tonaliteler) üzerinde çalabilmeyi kazanma, Yay tekniği çalışmaları ile yay hakimiyetini arttırma.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 4. yarıyılında "Misket dizisi ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu diziyi öğrenme" hedefler arasında yer almaktadır. Bu hedefi kazandırmada öğrenci, kemanenin akort sisteminin değişmesine yönelik artı bir kazanım elde ediyor mu?

14. Kemane müfredatı 5. yarıyıl kazanımları:

Karşılama form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Trakya yöresi ve çalgıda icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Farklı yörelerde kullanılan Karşılama formunun, benzerlik ve farklılıklarının bulunup çalgıda icrası bu formdaki ezgilere olan hakimiyeti arttırma, Garip dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları ile bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Farklı düzümlerde Aksak yay uygulamaları ile yay hakimiyetini arttırma.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 5. yarıyılında "Garip dizisine yönelik seyir çalışması" yer almakta. Seyir çalışmasında, izlediğiniz yol ve dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?

15. Kemane müfredatı 6. yarıyıl kazanımları:

Horon form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Tatyay Kerem dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları, bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Karadeniz yöresi ve çalgı da icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Yol havası örneklerinin dinletilmesi ve çalgıda icra çalışmalarıyla bu uzun hava tavrını öğrenme, Karadeniz yöresinde kullanılan özel yay uygulamaları ile hem bu yöre hakkında bilgi sahibi olmayı hem de yay hakimiyetini arttırma.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 6. yarıyılında horon formu ve Karadeniz yöresini kazanımlarda görmekteyiz. THM'nin bir diğer yaylı çalgısı olan kemenenin bu yöreye hakimiyeti kaçınılmaz iken, kemane müfredatında horon formu ve Karadeniz yöresinin işlenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

16. Kemane müfredatı 7. yarıyıl kazanımları:

Bar ve Semah form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Bozlak dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları, bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Bara ve Bozlak yöresi ezgilerindeki tavır özelliklerinin tanıtılması ve çalgıda icrası, bu yöre tavır özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Uzun hava formundaki Bara ve bozlak örneklerinin dinletilmesi ve çalgıda icra çalışmalarıyla, bu uzun hava formunu öğrenme, Ezgi repertuarını zenginleştirmeye yönelik ilgili yöre ezgileriyle karşılaştırmalı çalışmalar bu yöre hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı ve yöre ezgilerine hakimiyeti kazanma.

SORU: İncelediğiniz müfredatın 7. yarıyılını nasıl değerlendiriyorsunuz? Önerileriniz nelerdir?

17. Bu kemane müfredatının kemane öğrenimi/öğretimi çerçevesinde yeterliliğini bir müzik öğretmeni yetiştirme hedefine göre nasıl değerlendirirsiniz? Bunun dışında genel olarak eklemek istedikleriniz var mıdır? Var ise nelerdir?

EK-3

Eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarında 2018-2019 eğitim-ğretim yılından itibaren uygulamaya konulan müfredatta bireysel çalgı kemane müfredatı

1.Yarıyıl Kazanımları

Kabak Kemane: Kabak Kemane algısı hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi, Türk Halk Müziğindeki yeri, Kabak Kemane'nin yapımı ve başlıca icracıları, Kabak Kemane çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş zellikleri, Kabak Kemane'de akort, ses alanı ve pozisyonları, açık tellerde, uzun seslerle entonasyon, vibrasyon, gam çalışmaları ve kromatik ses egzersizleri, ve usul çalışmaları, düz kerem, Yahyalı kerem dizilerinde gam çalışmaları, zeybek formunun tanımlanması ve örnek eserlerinden dinletiler, ağır ve yarı ağır zeybek örnekleriyle, ege ve i egeden seçilen örneklerin 6 tanıtılması ve tavrının geliştirilmesi ve yorumlanması, Gurbet havalarına yönelik alışmalar, Bölünmüş yay çalışmaları ve bunlara yönelik repertuvar alışması.

2.Yarıyıl Kazanımları

9 zamanlı usulün 8 ve 16'lık mertebelerindeki Kıvrak ve çok Kıvrak Zeybek (Teke Zortlatmaları) rnekleri ile bu formlara ait tavırları geliştirme, Yanık Kerem dizisi ve örnek ezgilerle çalışmalar ile bu diziyi pekiştirme, Maya ve Ağıt alışmaları ile bu Uzun Hava Formunu ğrenme, Teke ve yöresinden seçilen ezgilerin dinletilerek tanıtılması verilen örnek ezgilerin tavrına uygun çalınmasını kazanma, Transpoze alışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar üzerinde çalabilmeyi kazanma, Bölümlü yay çalışmaları için egzersizler yay hâkimiyetini arttırma.

3.Yarıyıl Kazanımları

Bölümlü Halay rnekleriyle çalışmalar yaparak Halay formunu ğrenme, Beşiri, Kalenderi dizileri ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu dizileri ğrenme, Hoyrat rnekleriyle bu Uzun Hava formunu alışma, Güneydoğu Anadolu yöresi ezgilerindeki tavrı özelliklerinin tanıtılması ve çalgıda icrası bu yöreye olan tavrı hâkimiyetini arttırma, Transpoze alışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar (tonaliteler)

üzerinde çalabilmeyi kazandırma, Bölümlü yay egzersizleri yay hâkimiyetini arttırma, Ezgi kalıplarıyla; yavaş, orta, hızlı tempo çalışmaları her metronomda icra imkanı sağlama.

4.Yarıyıl Kazanımları

Bengi, Mengi ve Dımıdan ezgi örnekleri ile çalışmalar, bu formları öğrenmesini sağlama, Misket dizisi ve örnek ezgi çalışmalarıyla bu diziyi öğrenme, Arguvan ağzı örneklemeleri- 19 nin dinletilmesi ve uygulamalarıyla, bu yöre ağzı tavrı öğrenme, Doğu Anadolu yöresi ve çalgıda icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Transpoze çalışmaları, aynı ezgiyi farklı notalar (tonaliteler)üzerinde çalabilmeyi kazanma, Yay tekniği çalışmaları ile yay hakimiyetini arttırma.

5.Yarıyıl Kazanımları

Karşılama form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Trakya yöresi ve çalgıda icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Farklı yörelerde kullanılan Karşılamaların, benzerlik ve farklılıklarının bulunup çalgıda icrası bu formdaki ezgilere olan hakimiyeti arttırma, Garip dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları ile bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Farklı düzümlerde Aksak yay uygulamaları ile yay hakimiyetini arttırma.

6.Yarıyıl Kazanımları

Horon form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Tatyhan Kerem dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları, bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Karadeniz yöresi ve çalgı da icrası bu yöre tavrı özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Yol havası örneklerinin dinletilmesi ve çalgıda icra çalışmalarıyla bu uzun hava tavrını öğrenme, Karadeniz yöresinde kullanılan özel yay uygulamaları ile hem bu yöre hakkında bilgi sahibi olmayı hem de yay hâkimiyetini arttırma.

7.Yarıyıl Kazanımları

Bar ve Semah form örnekleriyle çalışmalar, bu form hakkında bilgi sahibi olmayı sağlama, Bozlak dizisine yönelik seyir ve transpoze çalışmaları, bu dizi aralıklarını kavramayı sağlama, Bara ve Bozlak yöresi ezgilerindeki tavır özelliklerinin tanıtılması ve çalgıda icrası, bu yöre tavır özelliklerinin tanıtılmasını sağlama, Uzun hava formundaki Bara ve bozlak örneklerinin dinletilmesi ve çalgıda icra çalışmalarıyla, bu uzun hava formunu öğrenme, Ezgi repertuarını zenginleştirmeye yönelik ilgili yöre ezgileriyle karşılaştırmalı çalışmalar bu yöre hakkında daha fazla bilgi sahibi olmayı ve yöre ezgilerine hakimiyeti kazanma.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Mustafa Atakan TÜRÜDÜ
Doğum Yeri:	AYDIN
Doğum Tarihi:	24 Şubat 1989
Medeni Durumu:	Evli

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	AYDIN CUMHURİYET İ.Ö.O.	GENEL	AYDIN	2003
Lise	AYDIN YÜKSEL YALOVA AGSL	MESLEKİ	AYDIN	2007
Lisans	N.E.Ü. AKEF	MÜZİK EĞİTİMİ	KONYA	2012
Yüksek Lisans	N.E.Ü. EĞT.BİL. E.	MÜZİK EĞİTİMİ	KONYA	2019
İlgi Alanları:	Müzik Eğitimi, Halk Müziği, Kemane, Bağlama/Saz, Ses Kayıt Teknolojileri			
İş Deneyimi:	(2012-2013) Konya Bahçeşehir Koleji Müzik Öğretmenliği (2015-Devam Ediyor) Aydın Büyükşehir Belediyesi Belediye Konservatuvarı Müzik Eğitmeni			
Aldığı Ödüller:	AGSL'ler arası THM Solo Çalgı Dalında Türkiye Üçüncülüğü			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Doç. Dr. Attila ÖZDEK-N. Erbakan Ün. AKEF Müzik Eğt. Anabilim Dalı, Konya Dr. Öğr. Üyesi Soner ALGI- N. Erbakan Ün. AKEF Müzik Eğt. Anabilim Dalı, Konya Prof. Dr. Sema SEVİNÇ- N. Erbakan Ün. AKEF Müzik Eğt. Anabilim Dalı, Konya			
Tel:	05062316997			
Adres	EV: Kemer Mah. Hayrat Cad. Localife Sitesi. No 8/11. Efeler/AYDIN			